

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26—
za pol leta " " 13—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20—
za pol leta " " 10—
za četrt leta " " 5—
za en mesec " " 1-70Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod žez
dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
Vsprejema naročnino, inserate in
reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Inserati:

Enostop. petivtrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvemši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Kongres svobodnih 'mislecev'.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Praga, 10. sept. 1907.

Skandali. Grozeči pretep.

Ce pogledaš kongres svobodnomislecev, se ti zdi, da so prišli skupaj vse coprnice iz il. dela Fausta, da praznujejo Valpurgino noč. Prišli so skupaj praški judi, katere njihovih pravovernih sovornikov imenujejo »Tempelgesindel«, prišli so iz Francoskega kričaci, katerih nevednost spominja nekoliko na liberalne učitelje, ki jih je Clemenceau zadnji čas zapirali v policijske areste, prišla je Ida Altmann, ki spada med čedni ženski trio Klara Zetkin — Hopes Bridge Lehmann — Altmann, kateri v »Soz. Monatshefte« zagovarja svobodno ljubezen, dovoljenost abortusa in vzgajanje nežnega zavoda po socialističnih kasarnah proč od mater, pripeljal se je nedosežni Francisco Ferrera, kateri je bil zapleten v bombni atentat na kralja Alfonza španskega in na kraljico-mater itd. itd. »Wer zählt die Ritter, nennt die edlen Namen?«

Prvi spor.

Kar smo pričakovali in kar je »Slovenec« že naprej prerokoval, to se je zgodilo. V Pragi zbrani svobodnomisleci čisto dosledno menijo, da smejo misliti svobodno in ker se pravi svobodno misliti, misliti tako, kakor se komu poljubi in se malokomu poljubi tako misliti, kakor mislijo drugi, je nujno, da se svobodni misleci medseboj spro, kakor se je že prvi dan kongresa zgodilo. Kdor pa svobodno misli, ta tudi svobodno dela — odtod dejstvo, da bi se bili svobodnomisleci na včerajšnjem kongresu kmalu stepli. Torej že začetek svobodnega mišljenja je bil slab. Češki in nemški svobodnomisleci se namrečne morejo zediniti ker vsak od njih drugače razlaga svobodo. Prišlo je to takole: Češki vseučilišni profesor Krejči je v svojem pozdravnem govoru klatil vnebovpijoče vsakdanosti. Izvajal je, da je pojem narodnosti inferioren, da je manj vreden in da je le internacionalno »bratstvo, svoboda in enakost« vredno svobodnega misleca. To si je upal izustiti Krejči v času, ko so že socialni demokratje internacionalo desavuirali kot utopijo. Medtem pa, ko je Krejči slavil internacionalo, so v Prahatih Nemci nesramno napadli Čehe in prišlo je do hudih spopadov. To je zelo užalostilo dunajskega kralja, pisatelja Zenkerja. Medtem so pa češki radikalni poslanci poslali svobodnomiselnemu kongresu brzjojavko, v kateri pravijo »kako globoko so padli Nemci« in pozivljajo »svetovni« kongres, naj se za Čehe zavzame. Nemškim judom je bilo hudo pri srcu. Iz zadrege jih je rešil Zenker, ki je predlagal neko resolucijo, kjer se obsojajo dogodki v Prahatih in v kateri se v motivaciji v svoji neumni samozavestnosti posebno blišči sledeči

stavek: »Obžalujemo pa, da so v Prahatih tako malo poslušali in se tako malo ozirali na besede razuma in miru ter na opomine k slogi in bratovski ljubezni, katere so se včeraj iz tega mesta povdarjale«. Zenker namreč misli, da se zdaj svet suče okoli praškega kongresa. Kongres je nato sprejel resolucijo Zenker-Hutter.

Ločitev nemških svobodnomislecev od čeških.

Resolucija zaradi Prahatice je bila prva neumnost svobodnomiselnega shoda. Vtaknili so se v stvar, ki jim nič ni mar. Zato so odšli s kongresa delegati nemškega dijaštva. Nemški radikalnonarodni dijaki smatrajo pod svojo častjo, udeležiti se kongresa, kjer odločujejo in se šopirijo brezdomovinski Hervejevc.

Dva predloga.

Poročal sem vam že, da je Francisco Ferrero predlagal, naj se pozove španska vlada, da izpusti iz zaporov napadalce na španskega kralja. Še bolj zabavna pa je bila sledeča brzjojavka, katero je poslal na shod ruski pisatelj revolucionar Maksim Gorki: »Pozdravljam najprisrčnejše mednarodni svetovni kongres svobodnih mislecev v Pragi in vas prosim, da bi pod protest proti novemu papeževemu silabu djali tudi moje ime«. Brezdomna posledica tega telegrama bo, da bo demisioniral Merry del Val. Maksim Gorki naj bi se raje brigal za svojo ženo, ki jo je zapustil, da se klati po svetu z igralko Andrejevo, katera mu je v Ameriki delala take skandale, da so ju odtod izpodili. Lepi svobodnomisleci!

Anarhisti gospodarji kongresa. — Prvi spopad in skandal.

Prišla je neizogibna točka vseh svobodnomiselnih kongresov. Anarhisti, ki najdoslednejše svobodno mislijo, hočejo tudi imeti prvo besedo, kar jim brezdomno gre. Ker se pa ostali svobodnomisleci boje policije, navadno izkušajo anarhiste poriniti v kot. Pa še nikoli ni šlo in tudi to pot v Pragi ne. Včeraj so namreč volili delegata v neko komisijo. Češki anarhisti so zahtevali, da mora priti v komisijo anarhist Vortišek. Ostali svobodnomisleci so se temu upirali. Nastal je strahovit skandal. Anarhisti so zmerjali svobodnomislece, jim očitali, da so »reakcionarci«, »monarhisti«, »avtokrati« itd. Kmalu bi bilo prišlo do pretepa, da se ni predsednik vrgel med nasprotni si stranki in jih z veliko težavo pomiril. Konečno je bil v komisijo vendarle izvoljen anarhist Vortišek. Zdaj je pač dano poročstvo, da se bo kongres po vsej možnosti »svobodno« razvijal.

Duhoviti govori.

Profesor Furnémont je pozval kongresiste, naj se korporativno podajo v Tabor, »sveto mesto Husovo«, da tako počastijo spomin »prvega svobodnomisleca« Jan Hus in

žizka — svobodnomisleca! Husa zdaj v zahvalo za to, ker je zahteval, da ne sme nikdo biti kralj ali duhoven, kdor se je v življenju enkrat smrtno pregrešil in da se mora deliti sv. obhajilo v obeh podobah, proglašajo za svobodnomisleca. Nato je dr. Bartošek podal čisto kratek referat o »svobodni šoli«. Zahteva, da se na ljudski šoli odpravi ves verski pouk in da bi se ne učilo več otroke »starih pravilic«; nadalje naj se odpravijo bogoslovne fakultete, otroke pa naj na ljudskih šolah mesto krščanskega nauka učijo »primerjalne religijske vede«. Pisatelj ZPenker iz Dunaja izkuša na podlagi nekaterih knjig, izdanih od »Leonove družbe« (Logika in psihologija od slovitega filozofa O. Willmanna) dokazati, »kako kvarno vpliva cerkev na vzgojo«. Povspne se do sledečega veleumnega stavka: »Cerkev hoče vzgojiti zarod duševnih pohablencev, perverzov, omejenih ljudi in izkuša celo eksaktne vede izrabljati za namene klerikalizma. (Tako onečastile dunajski jud ime in pomen E. Wasmannov.) Boj za svobodno šolo je etični boj za značaj in svobodo naroda. Vprašanje je zdaj to, ako naj v Avstriji veljajo državne temeljne postavbe ali pa katoliška cerkev, Vatikan in jezuitovski general.« Tableau!

Neljuba izjava.

Nato se vzdigne delegat Bonquier. V svojem govoru o svobodni šoli pravi med drugim dobesedno tole: »Načelo bodi, da se v šolah poučuj tako, kakor zahteva večina prebivalstva«. Dobri mož je mislil na Francosko, kjer so ponekod res take občine, ki zahtevajo »svobodnomiselni« pouk, ni pa vpošteval naših razmer. Ko je tako svečano proglašal svoje načelo, je dunajsko-češki »Tempelgesindel« delal strašno kislo obraz, češ, kdaj šele pridemo v Avstrijo do svobodne šole, ako bomo večino prebivalstva vprašali.

Francisco Ferrero.

Francisco Ferrero nato zahteva, da se odpravi iz vseh šol vsakršen verski pouk, mesto tega pa naj se že na ljudskih šolah vpelje zgodovinski pouk o vseh verstvih, v prvi vrsti o buddizmu, mohamedanstvu in potem o »svobodni misli«. Profesor Stark se zaganja v nameravano katoliško vseučilišče v Solnogradu in zahteva, naj vlada pred takim atentatom štiti svobodno znanost.

Uljudna brca.

Ravnatelj praškega krajevne odbora »svobodne šole«, Schauer, nato izjavi, da družvo »svobodna šola« sicer simpatično pozdravlja težje »svobodnomiselnega kongresa, da pa se oficijelno ne more udeležiti posveto-vanja, ker zastopa v verskih zadevah čisto nevtralnalo stališče. Svobodnomiselna izvajanja konča poslanec Trylowski s pozivom, naj se vse poslance, ki so voljeni v avtrijsko poslansko zbornico na svobodnomiselni program,

pa se ondi družijo z jezuitskimi poljskimi slahčiči in ultramontanskimi krščanskimi socialci, pozove pred »ljudski tribunal«, da jih kot neznačajne obsodi. — Torej Ivan Hribra bo poklican v kratkem pred »tribunal«, ki mu bo predsedoval Aschkerec!

Tako se je končalo prvo in drugo zasedanje spodobomiselnega kongresa. Jutri nadaljevanje.

Peter Schmal iz Upsale.

Peter Schmal iz Upsale obsoja protestantovsko cerkev, ki je čisto odvisna od države in vzgaia pokorne, ponižne in državi vdane kreature. Zato predlaga Peter Schmal iz Upsale, naj se cerkev loči od države in se izpremeni v privatno družbo. Sprejeto.

Bánsnik Anton Aškerc.

Iz raznih govorov podam še sledeče poročilo: Bánsnik Anton Aškerc, ki so ga tu promovirali za prvega slovenskega pesnika, je pozdravil, a ga ni nihče razumel, tudi v nobenem zapisniku nisem mogel zaslediti, kaj je govoril, in tudi moji časnikarski kolegi niso mogli vjeti nobene njegove, gotovo tako globoko pomenljive besede, kakor se ta dan sploh slišijo.

Vkljub velikanski agitaciji in vsem mnogim reklamnim sredstvom, ki že spominjajo na mojstra Barnum & Bailey, so zbornali skupaj le približno 2000 oseb, med katerimi je mnogo radovednega ženstva, ki se je prišlo zabavat.

»Odcerkvenjenje«.

Vsi govorniki so govorili skoro izključno le proti verouku po šolah. Vsi govorniki so rabili tudi stokrat že razkrinkani sofizmi, da oni niso sovražniki pravosti in religije, ampak da so le sovražniki cerkve, ker imajo oni sami neko višjo religijo in pravost, kakor cerkev. To je govoril Francoz Delaroue, dunajski jud Zenker, češki učitelj Černý, ki je zahteval »odcerkvenjeni« šolstva — nova beseda, ki je bila ob svojem rojstvu od svobodnomislecev veselo pozdravljena; isto je ponavljal Evghène Hius iz Bruselja, ki se je povzpelo do trditve, da se morat ločiti šola in cerkev zato, ker šola pripravlja za življenje, cerkev pa za smrt, dr. Tachin iz Vratislave se je spraval nad protestante, ki jim je očital, da so ravno tako črni kakor katoličani. Bilo je že neznosno, ker je vsak brez konca in kraja isto klepetal, in zato so sklenili, da sme dalje vsak govoriti le 10 minut.

»Homo sapiens« — še ni dosežen!

Najoriginalnejši je bil češki učitelj Ulehla, ki je zabavljajl čez olomuškega nadškofa in čez Ruse in se je ob koncu povzpelo do imenitnega stavka: Upam, da pride doba, ko človek zasluži naslov »homo sapiens«. — Ta je torej pustil Haackla za sabo!

Jud Julius Lederer iz Norinberka je po-

LISTEK.

Ponižani in razžaljeni.

Roman v štirih delih z epilogom. Ruski spisal Feodor Mihajlovič Dostojevski.

Poslovenil VI. Levstik.

Založila »Katoliška bukvarna« v Ljubljani.

Ravnokar izdaja neko nemško založništvo zbrana dela Dostojevskega. Ni brezpomembno to znamenje časa — ruski veleum, ki je zaslovel po svetu, nekaj časa potem zbledel, se je v najnovejšem času zopet pojavil v slovstvu. V naših dneh, ko se prosvetljeni duhovi — spominjam samo na M. Zdzichowskega — mučijo z uganko in temeljnimi problemi Rusije, da razvozljajo ondodni kaos kulturnih in socialno-političnih teženj, ni čuda, da je prišel na površje že pred skoro tremi desetletji umrlí Fedor Mihajlovič Dostojevski. In dan na dan, čim bolj se vglabljaš v njegova dela, se ti zdi, da mu niti Lev grof Tolstoj ni kos in da je on največji pisateljski genij Rusije. In še več — pred veleumiem njegovim ugašajo namah vsi Zola, Balzac, Turgenjev — le še Dickens stoji, dasi ponekod čisto drugačne narave in smeri, ponekod pa niemu globoko soroden, enakovreden poleg nepozabnega Fedorja Mihajloviča. Pusto in težko je pretravati — če pišeš o Dostojevskem, pa veš, da ti pretravati ni treba. Eno zavest ostane, ko ga proučiš — ne pravim: prečitaš — ta, da ga nikoli z nobeno oceno ne boš izčrpal.

Tembolj razveseli slovstvenika, ko vidi, da je »Leposlovna knjižnica« Dostojevskega v prvič v večji obliki, na širšem temelju in z didaktičnim uvodom uvela med slovensko občinstvo s pričujočim romanom. Seveda — to moram prav posebno povdarjati, predstavljati in seznanjati z Dostojevskim, to je velika naloga. Ako hočemo Dostojevskega docela spoznati, moramo pač imeti pred seboj celo vrsto njegovih del, kajti »Ponižani in razžaljeni« so le odlomek, delal bi, najmilejši in najnežnejši žarek iz idejnega sveta Dostojevskega. Dobri poznavavec Dostojevskega vč, da kdor ni čital njegovega največjega dela, »Bratje Karamasov«, njega ne umeje do konca. Vsak Dostojevskijev roman je fragment — izvzemši »Zapiske iz mrtvašnice«, ki so tudi najbolj pripravi, da se jih najprej prestavi. »Ponižani in razžaljeni« so že nekaka serija v vrsti romanov, ki se vsi končajo in stekajo v »Bratje Karamasov«. Kar se bo slovenskemu čitatelju, ki prvič bere Dostojevskega, boroč prvi del »Ponižanih in razžaljenih«, zdelo tuje in nekako mučno, je, dejal bi, nekako groteskni erotični motiv ljubezni Vanja — Nataša — Aljoša — Katja. Toda, ko so prve težkoče premagane in nastopi iz dna in teme življenja krasni značaj Helene, potem osvoji Dostojevski tvoj um in tvojo domišljijo z neodoljivo silo. Spoznal boš najprej, da čitaš delo mojstrskega psihologa. V kolikor se jaz spominjam, je eden izmed prvih, ki je spoznal Dostojevskega med Nemci. P. Albert Maria Weiß. Ta sloveči apologet neke v svoji apologetiki piše, da večjega dušeslovca, kot je Fedor Mihajlovič Dostojevski, evropsko slovstvo ne pozna. Ni se motil, danes to vsi pri-

znajo in Rusi so že izdavnata to vedeli ceniti. Zastonj bi bilo, tu naštevati tipe iz »Ponižanih in razžaljenih«, tu le to navajam, da je psihološka motivacija v Dostojevskem bolnostno natančna. Spozna se to zlasti v dolgih monologih, kjer govori iz oseb dostikrat Dostojevski sam. On rije za vsako besedo, za vsakim migom, zaseka globoke rane v dušo in jo čisto razgalí. Zato v Dostojevskem ne najdeš tipov, ki bi bili zli ali dobri v navadnem pomenu te besede — vsak človek, ki ga je Fedor Mihajlovič zarisal, je čudovito zapleten in zagoneten kompleks, sinteza nebes in pekla. Ni ga plemenitega človeka v Dostojevskem, ki ne bi obenem bil naiven ali sebičen, ni je velikodušne ženske, ki ne bi bolehal na histeriji, ni ga tudi ne propalega alkoholika, ki ne bi odkrival v sebi v svetlih trenutkih prave zaklade dobrote. Tu je Dostojevski doma. Gorki, Andrejev in ostali so le njegovi učenci. Kaj, če Maksim Gorki še toliko brede po blatu in opisuje propalost, zdavnaj pred njim je Dostojevski opisal najostudnejši greh, degeneriranost in demonsko zlobo in ni ga pisatelja, ki bi ga kdaj v tem mogel prekositi. Kar namreč vsem manjka v tem oziru, tega je Fedor Mihajlovič imel v izobilju. Bil je največji ruski mislec za Solovjevem. In zato ni nikoli zlá opisoval zaradi zlá — njegova uprav bolnostna melanholija ga je h koncu vedno privedla do svetle vseodpuščajoče misli, ki na koncu njegovih romanov vedno privre na dan. Ta misel je krščanstvo. Toliko perversnosti in gorla s tolikim usmiljenjem nihče ni naslikal kot Dostojevski. On je res zagovornik »Ponižanih in razžaljenih«, ljubitelj otrok, zastopnik sirot in pro-

palih, pesnik siromakov, psiholog zločincev in prorok odpustajoče ljubezni. S srčno krvjo je pisal vsako stran svojih romanov, bolezen in mučna nervoznost ga je razjedala, postal je mistik, ki se je zatapljal v demoniške pojave človeške duše in svetovja, z drzno roko mojstra, ki čuti popolnost svojega stvarjenja, je na koncu življenja posegel v največji problem, v problem boja med ateizmom in bogovernostjo. Vsa njegova neznosna in mučna bolehavost, dvomi veleuma, ki se ne ume brzdati in uprav luciferske predrznega misleca, človeka, ki je videl zlo in zlo v njegovih najglobljih pojavih, vse to je v »Bratje Karamasovih« na dan privrelo, a obenem poleg tolike, iz življenja zajete temé nebotična plemenitost, opisana v Aljoši, učencu menihtarca. Poleg vrage, brata Ivana, je postavil podobo asceta, bogoljubnega svetnika. Tudi v »Ponižanih in razžaljenih« vro te ideje — nedosežen je tu, kakor povsodi v opisovanju plemenite ženske nature, ki je vzrasla v ponižanju, siromaščini, tepena in zlorabljen, pa se je izluščila iz skorje trpljenja liki anđeli. Morda žali konec, ko Helena ne odpusti očetu-demonu, ki jo je pahnil v gorje, a izveden in motiviran je tako precizno, da ne moreš eporekati. Družba, v kateri se giblje v tem romanu Maslobojev in ostali, je za Dostojevskega karakteristična — v nobenem romanu je ne manjka. To je tista Rusija, ki jo nihče ne razume, kdor ne živi v njej in ni v njem tisti divinatorični duh kakor v Dostojevskem. To je Rusija nihilistov in »črnihi stotniki«, Rusija, v kateri se družita evropska in azijsko-barbarska kultura v nam nedoumljivo zmes in vez. V geniju Dostojevskega ste se obe

življali vse, naj izstopijo iz cerkve in priporoča to zlasti učiteljem.

Realčni suplent Spalený se je pa spravil nad srednje šole in je zahteval v dolgi resoluciji: Verouk mora biti postane neobvezen predmet. Verouk morajo učiti samo posvetni učitelji, in sicer »modernizirano«. Duhovniki ne smejo poučevati niti verouka niti nobenega drugega predmeta. Šolstvo se naj tako preustroji, da bo čisto brez klera, to bodi geslo za bodoče volitve!

Francoz Delaroue je proticerkveno gonio opravičeval s tem, da »Bog ni v nebesih, ampak v naših srcih.«

»Grozna procedura« poslanca Vaněka.

Češki državni poslanec Vaněk se je zalezel seveda tudi v klerikalne šole in je začel tako hujskati, da ga je vladni komisar ustavil in mu zagrozil, da razpusti shod, če poide tako dalje. To je pa Vaněka le malo ohladilo. Lagal se je, da katoliška cerkev uči dvojno moralo, eno za bogate, drugo za uboge, in je vpil ob burnem pritrdjevanju zbora: Ni Bog človeka ustvaril, ampak človek je naredil Boga! Nato zabavlja čez sedanje šole in pravi, da je bila to »grozna procedura«, kar je on sam v šoli prestopil. Grozi slednjič, da se bo do skrajnosti bojeval proti taki proceduri.

Slovinci na shodu svobodomislecev.

Iz uradnega zapisnika povzemam, da so poslala delegate sledeča slovenska društva:

»Slovenska sekcija Svobodne Misli« v Št. Janžu na Kranjskem.
Javna ljudska knjižnica v Nabrežini.
Akademično društvo »Sava« v Ljubljani.
Društvo »Naprej« v Idriji.
Akademično društvo »Ilirija«.
Akademično društvo »Adria«.

Patron svobodnih mislecev.

Neki svobodomisleci, ki jim je poleg misli najbrž še kaj drugega zlezlo v glavo, so poslali uredništvu katol. lista »Čeča« pozdrav, v katerem pravijo: Najspostljiiveš Vas pozdravljamo in Vam stiskamo roko. Svobodni misleci. NB. Sv. Peter nam je prijazen. Ne dežuje in ne treska. — »Čeč« na to odgovarja: Uljudni pozdrav zasluži uljuden odgovor. Po naših informacijah ima sv. Peter kluče, ne pa strel, ki so z ozirom na shod svobodnih mislecev poverjene svetemu Birokraciji, pred katerim imajo svobodni misleci večji respekt kakor pred katerikoli drugim svetnikom. Torej pozor, in ne igrate se s strelami!

Če zdaj po vrsti proučimo vso modrost, ki so jo v Pragi spravili na dan, nam pade nehoté na um sledeči prizor iz »Fausta« I. del:

Hexenküche:

Die Hexe (mit grosser Emphase fängt an aus dem Buche zu deklamieren).

Du musst verstehen:
Aus Eins nach Zehn
Und Zwei lass gehn
Und drei mach gleich,
So bist du reich.
Verlier du Vier!
Aus Fünf und Sechs,
So sagt die Hex.
Mach Sieben und Acht
So ist's vollbracht.
Und Neun ist Eins
Und Zehn ist keins:
Das ist das Hexen-Einmal-Eins.

Faust:

Was sagt sie uns für Unsinn vor?
Es wird mir gleich der Kopf zerbrechen.
Mich dünkt, ich hör ein ganzes Chor
Von hunderttausend Narren sprechen.

Slične misli se porode mislečemu človeku ob svobodomiselnem Hexen-Einmal-Einsu, ki ga računajo v Pragi.

Katehetski shod.

Včeraj popoldne se je nadaljeval katehetski shod s tem, da je nastopil č. g. P. Regalat ter praktično kateheziral pri učencih drugega razreda. Praktični nastop je privabil toliko udeležencev, da je bila prostorna dvorana v Marijanišču skoraj premajhna. Marsikdo izmed katehetov ima le redkokedaj priliko, da bi videl, kako poučujejo drugi, zato je tem bolj vleklo, ko se je nudila lepa prilika, da so čuli in videli izvrstno kateheziranje spretnega g. Regalata. Predmet kateheze je bil »12-letni Jezus v tempelju«. Diskusija je pripomogla, da se je marsikaj pojasnilo, rešilo marsikatero vprašanje ter izpopolnilo, kar je bilo pomankljivega. V razgovor so posegli zlasti gg. katehetie Janc, Nadrah, Heffler, Zabret, dr. Kržišnik, Kržič, Mlakar, dr. Janežič, dr. Levičnik, dr. Karlin. — »O disciplini v šoli in v cerkvi« je predaval katehet A. Čadež. Podlaga dobre šole je vzorna disciplina, ki je torej velevažen moment v izobrazbi vsakega šolnika. K razpravi se je oglasilo več tovarišev, ki so dostavili marsikatero primerno opazko.

Na sporedu današnjega dne je bil nastop pri učencih četrtega razreda. G. katehet Mlakar je obravnaval eno najtežavnejših vprašanj, namreč, kdaj je kes popoln in kdaj nepopoln. G. predavatelj je stvarno kratko in razumljivo obdelal ter modro vporabljal sodelovanje učencev. Metodična pot obravnave je bila prava, logična, enotna, naravnost zglečna.

Več pojasnil in primerjalnih opazk smo čuli pri diskusiji, debate se je udeležilo zopet mnogo navzočih gospodov, zlasti profesor Heffler, ki ga zanima zlasti metodična pot in ki se je kot večšak prav povoljno izrazil o celotni izpeljavi.

Prav umestne in stvarne so bile pripombe dr. Pečjaka, ki je iz dogmatičnega stališča izpopolnil nedostatke.

Navzoč je bil tudi presvetli knez in škof ljubljanski dr. Ant. Bonaventura Jeglič, ki so ga udeležniki po nagovoru predsednika dr. Karlina prav toplo pozdravili.

Gospod knezoškof je izrazil svoje zadovoljstvo, da gg. katehetie z zanimanjem sledijo razpravam in da živo posegajo v debato. Priporočal je navzočnikom vzgojni moment pri katehizaciji, na kar se dostikrat pozabi, ker se nekateri omeje preveč na besedilo.

Bilo je pač potrebno, da je o vzgoji malo več izpregovoril katehet dr. Pečjak, ki se s tem vprašanjem intenzivno peča. Povedal je najprej, kaj drugi mislijo, kako sodijo nasprotniki o vzgoji.

Ločil je tri struje. Prva najnižja je ista, ki pravi, da se mora človek vzgajati avtonomno, za nadčloveka, ki ne potrebuje Boga. Človeku naj se pusti, da se razvije sam, to je stremenje teh ljudi.

Druge struja pravi, človek naj živi zdravo, pametno, da bo telo lepo razvito. Človek naj se izobrazuje, da spozna kaj je lepo, da zna uživati lepoto. To ni naravnost zoper Boga, a pusti ga ob strani. To ni prav. Naš najvišji vzor je prva lepota, Bog, ki po njem hrepeni naša duša. Duša je, ki vlada in duševne moči treba vzgajati.

Etiško gibanje je med tistimi, ki pripadajo tretji struji. Ti pravijo: »Vzgojimo človeka, da bo znal pravno živeti, a skušajmo to doseči brez temelja božjega. Od teh se lahko sicer marsikaj učimo, toda izbrati moramo le to, kar je dobrega.

Kaj pa je prava vzgoja? Človek mora rabiti svoje moči za najvišji namen. Najvišji namen pa je služiti Stvarniku. Naše življenje ima nadnaravni namen, človek je od Boga in za Boga.

Danes se vzgaja to, kar mika in vabi strasti, a prave vzgoje ni. Umsko se izobraževati je tudi naša dolžnost, a izobrazba ne sme in ne more izključiti nadnaravnega namena.

Gospod predavatelj je podal nato ista sredstva, ki pripomorejo do prave vzgoje, omenjal tudi to, kar nadzira vzgojo doma ali

v šoli. Samo par zgledov: Tisti ne vzgaja, ki otrokom samo naroča, to moraš storiti, tega ne smeš storiti. Dobro je, a ni umestno. »To moraš storiti, ker Bog hoče«, to je pravi nagib.

Vzgoja je napačna, če se navajajo egoistični nagibi za redno življenje, če se n. pr. reče: »Priden bodi, da boš dobil dobro službo.« Na voljo treba tako vplivati, da bo nagib plemeniti, s takimi nagibi se doseže trajen uspeh. Nagib mora biti absoluten, ki vedno drži, in taki nagibi so nadnaravni, vzvišeni.

Pri vzgoji treba vpoštevati ljubeznivost učitelja do gojencev; a ta ljubeznivost mora biti le vzgojno sredstvo, ne pa zavora vzgoje. Z despotizmom se ne vzgaja; napačno je ravnanje, če se hoče s silo in absolutizmom pri vzgoji doseči lepih uspehov. Voditi je treba tako, da pokažemo, da smo mi prvi, ki znamo ubogati.

Umevno je, da je podlaga vzgoji versko življenje in prejetje sv. zakramentov, kar pa ni treba povdarjati.

Temelj vsem sredstvom pa je življenje vzgojiteljevo. Kdo bo resno sprejemal nagibe od tistega, ki drugače živi! Kdor vzgojuje naj se bliža Kristusu, vzoru človeštva!

Gospodu doktorju so izražali navzoči za izbrano predavanje dolgotrajno priznanje in pohvalo. Gospod govornik je povedal marsikaj, kar doslej nismo čuli. Zgledi in učne prakse so bile mikavne; vse je poslušalo z napetostjo, kajti poučevanje mu je teklo iz srca. Ker je čas hitro potekal, se je moral g. predavatelj omejiti, dasi bi ga bili navzoči še radi poslušali.

Presvetli knezoškof je omenjal, kako važno je, če se tudi matere pouče, da znajo vzgajati. Diskusije se je udeležilo s primernimi nasveti več katehetov, med njimi tudi dr. Pavlica, spiritualni Stroj, dr. Levičnik i. dr. Izrazila se je želja, naj bi se referata dr. Pečjaka in Čadeža dala v natis.

Zborovalci so se razšli zadovoljni z uspehi prvega sestanka. Upati je, da se bode započeto delo nadaljevalo in obrodilo obilo sadu. G. Heffler je ob sklepu izrazil željo, da bi stopili slovenski katehetie v zvezo s hrvaškim društvom in da bi se prihodnje leto vršil prvi slovensko-hrvaški kurz v Ljubljani. Ker bo pa prihodnje počitnice druga škofijska sinoda, se bo ta želja uresničila vsaj čez dve leti.

Kot novi ustanovniki »Društva slovenskih katehetov« so pristopili č. g.: Profesor in kanonik Kržič, kanonik Anton Fettich-Frankheim in katehet Jakob Sila iz Trsta.

Ob sklepu je gospod predsednik vzpodbujal vse navzoče, naj marljivo in vztrajno sodelujejo pri novem društvu. Izrekla se je zahvala pripravljalnemu odboru, zlasti katehetu Smrekarju za delo in trud. — Pohvalno se je omenjalo tudi spretno vodstvo vseh obravnav za časa dvadnevne zborovanja, ki je bilo poverjeno nadzorniku preč. g. kanoniku Karlinu. Novemu društvu slovenskih katehetov kličemo: Naj živi, naj raste, naj procvita, naj obrodi obilnega sadu!

NAGODBA.

Težkoče. Odločno stališče avstrijske vlade.

Budimpešta, 10. septembra. »Budapest«, glasilu Košutova, piše, da se utegnejo pogodbeni pogajanja razbiti, ako avstrijska vlada vztraja na stališču, da se morajo obenem z nagodbo vršiti tudi pogajanja o zvišanju ogrske kvote in bančni skupnosti ter med obema napraviti junktim. Ako avstrijska vlada ne odneha, bo dr. Wekerle podal cesarju demisijo, kakor se je baje sklenilo tudi že v ogrskem ministrskem svetu. Obenem z demisijo bo Wekerle cesarju tudi pojasnil, da ogrski parlament nikoli take nagodbe ne dovoli.

Dunaj, 10. septembra. Jutri se tu začne nagodbena pogajanja. Tukajšnji krogi jih pričakujejo mirno in brez razburjenja. Odločni vladni krogi naglašajo, da Ogrri nagodbo nujno potrebujejo. S § 14. se nagodba v Avstriji, ki ima ljudski parlament, nikakor ne bo uveljavila. Ako Ogrri vztrajajo na svojem sta-

lišču, potem naj ogrski kabinet odstopi. Avstrijski kabinet pa v slučaju, da se nagodba razbije, nima povoda demisionirati, to se pravi: Avstrija bo svoje zadeve uredila samazase brez nagodbe.

Budimpešta, 10. septembra. Od ogrskega merodajnega vira se poroča, da se bo izkušal doseči sporazum glede na zvišanje ogrske kvote na ta način, da se bodo Ogrm zato dovolile koncesije glede na mažarski poveljavni jezik. Pri tem pa seveda ne bo odločala avstrijska vlada, ampak pogajanja so le mogoča med krono in ogrsko vlado. Od druge strani se pa zatrdjuje, da so vsakršne koncesije glede na armado izključene.

ITALIJANSKI ČASTNIK, SUMLJIV VOJUNSTVA, IZPUŠČEN NA SVOBODO.

Italijanski častnik, ki so ga pri Velikovi cu aretirali, je že izpuščen na svobodo.

GROZODEJSTVA RUSKIH REVOLUCIONARJEV IN REAKCIONARCEV.

Lodz.

Lodz, 10. sept. Umori revolucionarnih roparjev se nadaljujejo, ker se je zopet začel pogrom. Danes je bilo ustreljenih 11 oseb, med njimi štiri ženske. Pogrešajo 2 meščana in 2 ženski. Veliko industrialcev je dobilo pretilna pisma, ki so imela podpis »Nova revolucionarna narodna stranka«; zahtevalo so se od njih velike vsote, sicer sledi umor. Nekateri so se tako prestrašili, da so takoj odpotovali v inozemstvo.

Odesa.

Peterburg, 10. sept. Po uradnem poročilu o dogodkih v Odesi sta bila 31. m. dva redarja zavratno umorjena, eden policijski nadzornik pa težko ranjen. To in pa umor generala Karangosova je prebivalstvo v Odesi silno razburilo, da je priredilo izgrede, naperiene v prvi vrsti proti Židom. 31. avgusta je bil na cesti eden Žid ustreljen, trije pa ranjeni. Od 1.—6. t. m. je bilo pri izgreduh na cesti 12 oseb obstreljenih, 32 pa ranjenih z noži. 22 članov »Zveze pravih ruskih ljudi« in anarhistov je bilo aretiranih, vendar se je izkazalo, da se jih je več izdajalo goljufivo kot »prave ruske ljudi«. Več članov te zveze je napadlo krščansko družino Broskih, umorilo staro gospo ter mučilo njenega sina, ker ni hotel delati v njihovo korist.

Kijev.

Berolin, 10. septembra. Iz kijevske gubernije poročajo o strašnih požigih. Ogenj je uničil 1300 posestev.

Volitve v dumo.

Peterburg, 10. septembra. Okrožnice notranjega ministra daje gubernatorjem navodila za volitve v tretjo dumo v mestih. Tajna volitev je zagotovljena. Agitacije na volišču s plakati, letaki itd. strogo prepovedane. Sejo osrednjega odbora »mirnega obnovenja« je policija prepreževala. Shod zemstev je soglasno odklonil predloge vlade glede samouprave vasi in okrožij.

MAROKO.

Casablanca, 10. sept. Francoska vlada je generalu Drude poslala instrukcijo, kjer mu, ne da bi ovirala njegovo akcijo, naroča, naj odposlance rodov, ki pridejo prositi za premirje ali pa se hočejo pogajati, sprejme in jim da varno spremstvo. Drude namerava uprizoriti novi pohod proti Maročanom.

Jugoslovanski ministri.

Zagreb, 10. sept. »Agramer Tagblatt« poroča, da avstrijska vlada od hrvaških poslancev zahteva, da odkrito zapustijo smeriške resolucije, nakar bo avstrijska vlada rade volje še letos ustanovila jugoslovansko ministrsko mesto. Kandidatje da so sledeči: Primo loco Ploj, potem Šuklje, Šusteršič, Spinčič, Zafiron in Ivčević. Torej misli morda »Agramer Tagblatt«, da so resolucije na prodaj za ministre? Iz navedenih mnogoštevilnih imen se vidi, da »Agramer Tagblatt« samo tiplje v temi.

Baskervillski pes.

Roman. — Angleški spisal Conan Doyle.

(Dalje.)

»Torej stojišče prav zadaj. Zato je pa bil njen brat prav spredaj, takorekoč orkesterfotelj. Ali ste ga videli, ko je prihajal proti nama.«

»Da.«

»Ali je naredil tedaj na vas vtis, da mu pod črepinjo ni vse prav v redu — njenega brata mislim.«

»Tega pa ne morem reči o njem.«

»Jaz tudi ne. Do danes sem ga imel za popolnoma razumnega, ali verujete mi, zame ali za njega je prisilni jopič. No, kako pa je z mano? Več tednov ste doslej preživeli v moji družbi, Watson. Povejte mi kar naravnost: ali je na meni kaj, kar bi me oviralo, da bi mogel biti ženski, ki jo ljubim, dober soprog?«

»Tega prav gotovo ne more nikdo trditi!«

»Proti mojemu stališču v svetu nima ničesar, torej mi jaz sam ne morem biti po volji. Kaj ima proti meni? Kolikor vem, nisem storil svoje žive dni ne moškemu ne ženski nič žalega. In pri tem hoče, da se ne smem dotakniti niti koncev njenih prstov!«

»Kaj je to rekel?«

»To in še mnogo več. Veste, Watson, šele teh par tednov sem jo poznal, ali že od prvega trenutka sem čutil, da je bila zame ustvarjena, in tudi ona — ona je bila srečna, če je bila z mano skupaj, priščem na to. V ženskem očesu je neki gotovi blesk, ki govori razločnejše

kakor besede. Ali nikdar naju ni pustil biti nemoteno skupaj in danes je bilo prvič mogoče izpregovoriti nekaj besedi med štirimi očmi. Tudi ona se je veselila, da je prišla z menoj skupaj; ko sva se pa sešla, pa ni hotela o ljubezni ničesar slišati, kaj šele sama o tem govoriti. Vedno in vedno je prišla na to, da je pokrajina nevarna in da ne more biti srečna, dokler jaz ne zapustim tega kraja. Rekel sem ji, da se mi nikakor ne mudi odpotovati, odkar sem njo videl, in če res želi, da bi jaz odpotoval, ni za to drugega sredstva, kakor da gre sama z menoj. In ponujal sem se ji v zgornjih besedah za soproga; ali predno je mogla odgovoriti, je pridrljal proti nama njen brat s obrazom, kakor norec. Bil je bled kakor kreda od jeze in njegove svetlomodre oči so sikale bliske. Kaj da sem delal tu z damo? Kako da si morem upati, izkazovati ji pozornost, ki baje ne mara zanj? Ali sem morda mislil, če sem baronet, da smem storiti, kar mi drago?«

Če bi ne bil njen brat, bi mu že odgovoril, kakor mu gre. Tako sem se pa zadovoljil s tem, da sem mu rekel, da moje mišljenje proti njegovi sestri pač ni tako, da bi se ga mi bilo treba sramovati in da upam, da mi bo izkazala čast, da bo postala moja žena. To pojasnjenje pa ni navidezno nič pomagalo. Tu je tudi meni zmanjkalo potrpežljivosti in povedal sem mu jih nekaj gorkih, več, kakor bi mi jih pravzaprav smel, ker je stala ona poleg naju. Konec pesmi je bil, da je odšel z njo, kakor ste videli, a jaz stojim zdaj tu in ne vem, na katerem koncu se me glava drži. Povejte mi za božjo voljo, Watson, kaj naj vse to pomeni!«

Poskušal sem pojasniti uganke na nekoliko načinov, a bil sem v resnici tudi sam ves

poparjen. Najinega prijatelja plemiški naslov, njegovo premoženje, njegova starost, njegov značaj, njegova zunanost — vse to govori zanj in res ne vem, kaj bi se dalo navesti proti njemu — razven morda temne usode, ki zasleduje njegovo rodovino. Da je bila njegova ponudba tako osorno zavrnjena, ko se dama se sploh za mnenje vprašala ni, in da se je dama bre-
njšega protesta vdala svojemu položaju — to je zelo čudno. Toda dolgo se nama ni bilo treba baviti z razmišljanjem, kajti njen brat je prišel še isto popoldne na obisk na Baskerville Hall. Prišel se je opravičevati vsled svojega nedostojnega vedenja in konečni rezultat dolgega razgovora, ki ga je imel s Sir Henryjem med štirimi očmi v njegovi delavnici, da je vse poravnano in da bova šla s Sir Henryjem v znamenje sprave v petek v Merripit House na obed.

»Nočem trditi, da ni bedast!« je rekel Sir Henry proti meni. »Ne morem pozabiti izrazov v njegovih očeh, ko je dirjal danes jutraj proti meni, ali priznati moram, da bi se nikdo ne znal bolje opravičiti, kakor se je on.«

»Ali je pojasnil svoje vedenje?«

»Pravi, da mu je setra edino in vse v življenju. To je tudi popolnoma naravno in veselo menje, da ve ceniti njeno vrednost. Bila sta vedno skupaj in on je bil, kakor pravi, vedno samotar, ki ni iskal druge družbe, kakor njeno. Misel, da jo bo moral izgubiti, je bila torej zanj naravnost strašna. Ničesar ni opazil, kako se je razvilo med nama razmerje, ko je postal videl na svoje oči in se je zavedel, da mu bo morda odvzeta, je bil zanj to tak udarec, da nekaj časa ni vedel, kaj bi rekel ali storil. Rekel je, da mu je zelo žal, da se je tako zje-

kulturi združevali. Kdor je njega proučil, ta je pogledal Rusiji v dno in zato ni čuda, da ga njegovi častilci imenujejo poosebljenje Rusije. Kdor si to predočuje, razume tudi globokobolnostni mystičnem Dostojevskega. Bodimo »Leposlovni knjižnici« hvaležni, da nam je podala dober prevod »Ponižanih in razžaljenih« in tako zopet pokazala, da vestno sledi svojemu programu ter nam nudi najlepše proizvode svetovnega slovstva. »Ponižani in razžaljeni« se vredni vrste za »Razporoko« in »Stražo«. Spectator.

Dozdaj so izšli sledeči zvezki »Leposlovne knjižnice«: I. zvezek: »Razporoka«, Francoski spisal P. Bourget, Preložil A. Kalan. Cena 2 K, vez. 3 K. — II. zvezek: »Stepni kralj Lear«, Ivan S. Turgenjev. »Hiša ob Volgi«, S. Stepnjak. Cena 1 K 20 vin., vez. 2 K 20 vin. — III. zvezek: »Straža«, Boleslav Prus (A. Glowacki). Cena 2 K 40 vin., vez. 3 K 40 vin. Zlasti o tem romanu, kjer sloviti poljski pisatelj opisuje boj poljskega kmeta za svojo zemljo in domačijo proti Nemcem, se je kritika zelo pohvalno izrekla. — IV. zvezek: »Ponižani in razžaljeni«, Roman v dveh delih. F. M. Dostojevskij. Cena 3 K, vez. 4 K 20 vin. Ta roman diči tudi lepo izveden portret nepozabnega ruskega pisatelja.

»Katoliška bukvarna« v Ljubljani.

Dnevne novice.

+ **Narodno-radikalno dijaštvo** je na svojem shodu v Celju pokazalo poleg praktične obsodbe frazarskega liberalizma, da ni šlo brez koristi mimo njega katoliško socialno gibanje. Razprave o alkoholu, nikotinu in o spolnem vprašanju med slovenskim dijaštvom, o telesni vzgoji, o šolski higijeni, o združništvu itd., je kazalo, da so referente s pridom čitali razprave katoliških shodov, zborovanja Slov. kršč. socialne zveze in da so začeli v tem oziru posnemati katoliško-narodno dijaštvo. To je hvalevredno in narodni radikalci imajo v tem oziru korist od katoliške organizacije. Samo neumna vojska proti »klerikalizmu«¹ jih bega. Če so odkritosrčni, morajo priznati, da kar je pametnega v njihovih posvetovanjih, so »klerikalci«² že vse davno povedali in — izvršili. Borba proti »klerikalizmu«³ pa bo narodne radikalce privedla ravno tja, kjer so končali brezumni in brezupni liberalci. Izmed vseh je govoril najbolj prazno predsednik zborovanja, ki se je zaletel s puhlimi frazami v »klerikalizem«. Če se narodni radikalci ne odresejo tega predsodka, ki jih tlačja, kakor mōra, tudi tega, kar so pametno sklepali, ne bodo izvršili.

+ **»Slovensko planinsko društvo«** si je privoščil današnji »Grazer Tagblatt«, ker delovanje društva pridobiva vedno več priznanja tudi med poštenimi Nemci. »Grazer Tagblatt«⁴ poziva Nemce, naj povsod pojasnjujejo sovražnost »Slovenskega planinskega društva«⁵ proti Nemcem. Ta članek pametnih Nemcev turistov ne bo odvrnil od tega, da bi se ne posluževali udobnosti, ki jih jim nudi »Slovensko planinsko društvo«.

+ **Zadoščenje za po krivici napadene Salezijance in duhovnike v Rimu.** Iz Italije poročajo listi — med drugimi je tudi »Zeit«⁶ od 6. t. m. isto objavila v izvirnem dopisu — da so psihiatri fanta Bressona v Varazze, ki je dolžil odnotne salezijance nenravnih dejanj, proglasili za popolnoma degneriranega, patološko abnormalnega in vsake jasne odgovornosti za svoje besede in dejanja nezmožnega. Izkazalo se je tudi, da je najdenček bil na, hujškan od neke ženske, katere se je izdajala za njegovo mater, dasi ni. Policija je tudi izpustila edinega salezijanca, katerega je vsled obrekovanj Bressonovih zaprla, ker se je izkazala njegova popolna nedolžnost. Vlada bo podprefekta Silva v Savoni, ki je proti salezijancem nastopil z nečuvstven pristranostjo, za kazen prestavila v Sardinijo. Kar se tiče zavoda Fumagalli v Milanu, je duhovnik don Riva, katerega so framasoni obdolžili, da je posecal zavod lažiredovnice, nedolžen. Njegov zagovornik, znani liberalni državnozbornski poslanec Rastelli, je namreč javno v listih dokazal nedolžnost duhovnikovo in je pretil nasprotnikom, da bo izdal imena onih milanskih elegantnih mladeničev liberalnega in socialističnega mišljenja, ki so zavod Fumagalli posecali in ondi deklice okuževali! Drugi duhovnik, katerega so obdolžili, da je posecal zavod Fumagallke, don Longo, se je vrnil nalašč iz Amerike in se javil oblasti. Tudi on je prinesel nebroj dokazov za svojo nedolžnost. Naprotniki so grozno poparjeni. — Mi smo le radovedni, ali bodo liberalni listi v Avstriji tako poštenji, da bodo to objavili. Da pri tem ne računamo na »Simplicissimusa«⁷ in na »Narod«⁸ je samoposebi umevno. Govorimo namreč le o poštenih listih.

+ **Nova šolska knjiga.** Slovensko-grško slovnico, ki jo je spisal gosp. profesor dr. Josip Tominšek, je naučno ministrstvo v rokopisu odobrilo. Meročajni strokovnjaki so se baje o njej še pred odobrenjem rokopisa zelo pohvalno izrazili. Knezoškofijska privatna gimnazija v Št. Vidu prične kot prva že letos s slov.-grškim poukom. Knjigo je prevzela v natisk »Katoliška tiskarna«. Izdajo knjige je pa omogočil prevz. gosp. knezoškof ljubljanski dr. Jeglič z lastnimi stroški ter si tako pridobil novih zaslug za povzdigo slovenskega srednjega šolstva.

dilo in da mora priznati, da bi bilo zanj neumno in sebično, če bi si domišljal, da bi mogel tako lepo deklico, kakor je njegova sestra, pridržati za vse življenje le zase. Če ga pa že vendar mora zapustiti, bi mu bilo vendar ljubše, da jo dobi sosed, kakor sem jaz, nego kdo drug. Ali na vsak način bi bil zanj hud udarec in treba bi mu bilo nekaj časa, da bi se sprijaznil s tem. On od svoje strani se vda brez odpora, če jaz obljubim, da bom pustil tri mesece stvar pri miru in se zadovoljil s tem, da izkazuje dami svoje prijateljstvo in se ne potegujem za nieno ljubezen. To sem mu obljubil in s tem je stvar za enkrat rešena.

Tako je torej ena naših malih skrivnostij pojasnjena! Nekaj je že, da smo prišli na tem močvirju, na katerem se gibljemo, vsaj na enem mestu na trdna tla. Vemo sedaj, zakaj je gledal Stapleton tako pisano na snubca svoje sestre, čeprav je ta snubec mož, kakoršnega si le more želeli.

In sedaj pridem k drugi niti, ki sem jo razvil iz zmešanega klopčiča, k skrivnosti ponočnega ihtenja, sledov solz na obrazu gospe Barrymorejeve, skrivnih pohodov oskrbnika k oknu na zapadni strani hiše. Častitaj mi, dragi moj Holmes, in reci mi, da te nisem varal v svoji delavnosti kot tvoj odposlanec — da ti ni žal za zaupanje, ki si mi ga izkazal s tem, da si mi zaupal tako važno nalogo. Vse te temne točke so se popolnoma pojasnile po delavnosti ene same noči.

Rekel sem: »po delavnosti ene same noči«, a v resnici je bilo treba za to dve noči, kajti prvo noč je bil ves trud zastoni. Sedel sem v sobi Sir Henryja skoro do treh zjutraj in bdel, a ni bilo slišati glasu; je uro v veži sva slišala biti. Bila je jako melanholična ponočna straža, ki se je končala s tem, da sva

+ **Dva velika shoda poslancev Gostinčarja v idrijskem okraju.** Velik shod se je vršil pretečeno nedeljo na Vojskem, kjer je poročal poslanec Gostinčar o delovanju državnega zbora in poljsni tudi, zakaj se slovenski ljudski zastopniki niso pridružili skupnemu jugoslovanskemu klubu. S političnimi značaj, ki po potrebi menjajo svojo kožo, ne more iti poslanec, voljen po določenih načelih, Č. g. župnik Gnjezda je potem v imenu zborovalcev poslancu Gostinčarju predložil resolucijo, v kateri se zahteva delovati za zboljšanje razmer eraričnih gozdnih delavcev in gozdarjev. V znamenje soglasja in zaupanja so zborovalci ob zaključku shoda krepko zaklicali »Živila Slovenska Ljudska Stranka!«⁹ Vojsko še ni videlo tako mnogoštevilnega shoda, da bil je v resnici tabor našega ljudstva, ob katerem si bodo liberalci in rdečkarji razbili svoje butice. — V nedeljo popoldne ob 4. uri se je vršil javen shod v Konomji, na katerem je poročal poslanec Gostinčar o delovanju državnega zbora in je Č. g. Gnjezda, župnik iz Vojskega, navduševal zborovalce za Slovensko Ljudsko Stranko. Zborovalcev je bila prostorna gostilna natlačeno polna, ki so navdušeno odobravalji govornike. Po govorih je bil razgovor o raznih zahtevah, ki se tičejo tega kraja. Ob sklepu shoda pa so zborovalci zaklicali živio Slovenski Ljudski Stranki in poslancu Gostinčarju. Tudi ta shod je pokazal, da se naše ljudstvo čimdalje bolj zaveda svojih prijateljev in pravih načel. Slovenska Ljudska Stranka dobiva novih tak. liberalci in socialni demokratje pa — dolge nosove.

— **Legar v Postojni.** V ponedeljek je umrla 24 let stara žena Ivana Kovač, vulgo Menjač, na legariju. — Če bo šlo tako naprej, tega neljubega gosta še ne izgubimo tako kmalu. Lansko leto je vedno »Notranjeca«¹⁰ trobil v svet: »Legar, ki ni legar«. Postojna ima zdravo pitno vodo itd. Zdravnike je zasmehoval in na ta način jemal ljudstvu zupanje do njih. Sedaj pa, ko so se prerokovanja zdravnikov, da se bo letos zopet privabil kruti gost, če se pravočasno ne ukrene potrebnih zdravstvenih odredbe, izpolnila — pa molči!!! Če bi gospoda okolu »Notranjca«¹¹ in zlasti ata preteklo jesen pustili medicino v miru in isto prepuštili zdravnikom, kateri so edino merodajni soditi v zdravniških vprašanjih in ljudstvo poučiti, kako naj zdravnika uboga, kako se zdravi varujejo okuženja itd., ne bi se moglo prigoditi, da bi inteligenent bolnik rekel zdravniku v obraz: »Če imam jaz legar, imate pa Vi jetiko«. — Žalostno, a vendar resnično. — Ljudska in meščanska šola radi epidemije ne prične kot navadno, pač pa šele 1. oktobra.

— **Poveljnik 3. armadnega kora Oskar Potiorek** je postal po končanih cesarskih vojnah popularna oseba in vse avstrijsko časopisje se izraža laskavo o njegovem samozvestnem prvem nastopu. Dunajski listi imenujejo njegov napad na 3. sovražno divizijo »Napoleonovo idejo«¹² in so polni slave o zmagojučem prej še neznanem generalu. Potiorek je poveljnik 3. kora, v katerem se rekrutirajo vsi slovenski polki in je šele pred kratkim prevzel poveljstvo tega gotovo zelo važnega in velikega kora. Več let je deloval v pisarni generalnega štaba in bil zadnja leta namestnik štaba. Pričakovalo se je radi tega da general ne bo imel več poveljstvene prakse in da zabrede v suho teorijo, a v velikansko začudenje v vseh vojnih krogih je dal Potiorek dokaz talentiranega generala, ki ima najlepše zmožnosti, samozavest, energijo in pravočasno izkoriščanje situacije. Njegovi napadi na sovražnika, zavarovanje ločene divizije, ki je korakala čez Ljubelj in Dravo, nočni naskok centruma, so dokaz njegove vojskovodne indovalitete. — Pa tudi za svoje vojske se briga in skrbi. Ko je zvedel, da se prodaja vojakom ena zemlja po 10 vinarjev in vrček piva po 40 vinarjev, je takoj najodločnejše protestiral pri koroškem deželnem predsedniku proti temu umazanemu izkoriščanju. — Omeniti še moramo, da je

oba zaspala na svojih stoli. K sreči se nisva dala oplašiti vsled tega prvega neuspeha, ampak sva sklenila še enkrat poskusiti. Prihodnji večer sva zopet privila svetliko nazaj in sva sedela in kadila svačice v brezglasni tišini. Ure so lezle neverjetno počasi naprej.

Bila je ena — potem dve — in skoro bi v drugič zdvomila nad uspehom in nehala čakati — kar se nenadoma oba naenkrat vzravnavo ravno kakor dve sveči na stoli; najini čuti so se kar najostreje napeli: na hodniku sva zaslislala tih korak!

Cisto tiho, tiho sva slišala moža, kako se plazi naprej, dokler ni umrl šum v daljavi. Nato je odprl baronet tiho vrata in odpravila sva se na zasledovanje. Najin mož je že zavil pri galeriji krog vogla in na koridorju je ležala globoka tema. Tiho sva se splazila po hodniku k drugemu krilu. Ravno sva se videla sloko črnobrado postavto, ki se je plazila nekoliko naprej upognjena po prstih po koridorju. Nato je vstopil v ista vrata, kakor zadnjič in v svitu sveče so bila zarisana vrata v rumenem svetlem četverokotniku na koridorju; previdno sva se pretipala do onega mesta; vsako desko sva preiskala prej z nogo, predno sva si jo upala obtežiti z vso svojo težo. Iz previdnosti sva si tudi prej sezula čevlje, ali vendar so še stokale in škripale stare deske pod nama. Včasih sva mislila, da je nemogoče, da bi ne slišal, kako se približujeva. Ali mož na srečo v resnici prav slabo sliši in poleg tega je imel še vse misli le pri svojem delu. Ko sva konečno prišla do vrat in pogledala skozi odprtino v sobo, sva ga videla kako je stal s svečo v roki pri oknu in tiščal obraz z napeto pozornostjo proti steklu. Prav tako je stal, kakor dve noči poprej, ko sem ga bil jaz zasačil.

imel 3. armadni zbor jako težaven teren za manevriranje. Tako je moral ljubljanski divizioner Dillmont svojo divizijo peljati ponoči med velikanskim viharjem in dežjem čez Ljubelj in je samo njegov tren rabil celih 20 ur, da je prišel v dolino. Da je moštvo velikansko trpelo, je razumljivo, a je vzlic temu vstrajalo ter takoj po prehodu Drave ugodno operiralo proti centru sovražnika. Vsekakor je pokazal armadni poveljnik, da se z našimi vojniki lahko doseže uspeh in slava!

— **Dalmatinski namestnik Nardelli** je obolel zelo nevarno; zadela ga je kap, da je desna stran telesa popolnoma ohromljena. Vendar je upanje, da okreva, vendar je vsako delo med zdravljenjem izključeno.

— **Umrla je v Oseku nagloma nadučiteljeva soproga g. Franja Bele, roj. Jakovčič.**

— **Častniki japonske mornarice na Dunaju.** Predvečernjim zvečer so došli na Dunaj častniki japonske eskadre, ki je prišla na obisk v Trst, in sicer poveljnik eskadre podadmiral Goro Ijuin, poveljnik ladje »Tschitos«¹³ Tanin Jamaga ter poveljnik ladje »Tsukuba«¹⁴ Heihachi Tsukui, inženier in kapitan. Nadalje se udeležbo poseta Isam Takešita, poveljnik vojnega štaba drugega brodogoja; mornariški zdravnik Kiyosi Jano; grof T. Sano, zastavni poročnik ter pribočnik pri štabu drugega brodogoja; Šinyiro Jamamoto, zastavni poročnik pri štabu drugega brodogoja ter Širo Goda, podporočnik I. razreda za ladji »Tschitos«¹⁵. Japonski častniki bodo danes sprejeti v posebni avdienci ter bodo prisostvovali pri dvornem obedu, ki se ga udeležijo tudi japonski poslanik Jasuya Uhida s poslaniškim osebjem, avstroogrski poslanik v Tokiu pl. Ambro, ladijski poročnik Charles Maspon.

— **Shod čevljarških mojstrov na Dunaju** je zahteval, da pri dobavi za armado dobi polovico del malo obrtništvo. Sklenilo se je ustanoviti državno zvezo čevljarjev in se je v ta namen izvolil odsek načelnikov.

— **Smrti padec.** V Stražišču pri Kranju je padel berač Anton Albrecht v pijanosti po stopnicah ter je obležal mrtev.

— **Zrakoplov na vojaških vajah.** 7. t. m. so opazili v Tržiču velik zrakoplov, ki je priplul čez Karavanke ter se premikal v smeri proti Kranju.

— **Demonstracija v Kočevju.** Pred uredništvom lista »Gottscheer Bote«¹⁶ se je vršila 4. t. m. demonstracija, od tam pa so se razgrajali podali pred župnišče, kjer so nekaj časa kričali, nato pa se razšli.

— **Podraženje mleka na Dunaju.** 8. t. m. so zborovali na Dunaju prodajalci in producenti mleka; sklenili so načelno povišati ceno mleku, toda povišanje izvesti pozneje.

— **Lepe strelne uspehe** je dosegla naša vojna mornarica pri letošnjih strelnih tekmovanih vajah avgusta meseca t. l. Uspehi so skoro taki, kakor pri angleški mornarici, ki je znana kot najboljša, kar se tiče preciznega streljanja. Najbolje so streljale s težkimi, lahkiimi in srednjimi topovi ter z mitraljezi sledede vojne ladje: »Erzherzog Friedrich«, »Aspern«, »Streiter«, Darilo — veliki srebrni šlem — je dobil »Erzherzog Friedrich«.

— **Čobal** je bil te dni obsojen na tridnevni zapor, ker je na nekem shodu imenoval vojake »krompirjevce«.

— **Sprememba imen postaj Lesce-Bled.** Sv. Lucija-Portorose in postajice Portorose. Od 1. oktobra 1907 naprej se bo dosedanje ime, na progi Trbiž-Ljubljana juž. železnice ležeče postaje Lesce-Bled izpremenilo v Lesce, ime, na progi krajevne železnice Trst-Poreč ležeče postaje Sv. Lucija-Portorose v Portorose ter končno ime na ravno tei krajevni železnici ležeče postajice Portorose v Portorose osebna postajica.

— **Tovarna za automobile v Trstu.** V bližini pokopališča sv. Ane stoji prva tržaška tvornica za automobile. Pretekli teden je bil dovršen prvi avtomobil, sedaj pa je v delu avtomobil, ki ga jeseni razstavijo na pariški izložbi. Računa se, da bo tovarna izdelala na leto največ 500 voz.

— **Nesreča ob trgatvi.** Na Pantovčaku pri Zagrebu so, kot je to navada, ob trgatvi streljali s samokresi. Strel je zadel g. Blažekovič, ki se je v večji družbi izprehajala po vasi.

— **Slovenske vesti iz Amerike.** Soproga je ušla Josipu Perko v Clevelandu. — Istotam je umrl gostilničar Josip Marinič v starosti 43 let. V Ameriki zapušča soprogo s šestimi otroci.

— **Igra gospe Kati Schratt.** Znana dunajska igralka gospa Kati Schratt je skupno s Feliksom Dörmannom spislala komedijo: »Brhka Rezika«, ki opisuje vesel doživljaj neke Dunajčanke v Monte Carlu. Igro bodo letos predstavljali na nemškem ljudskem gledališču na Dunaju.

— **Hrvaški delavci** so se sešli s nemškimi v tvornici gostilni v Wackersdorfu na Bavarskem. Težko ranjeni so bili trije Nemci in dva Hrvata.

— **Nesreča na lovu.** Na lovu v Szepes-Remetu je gonjač obstrelil barona Oskarja Trauna; težko ranjenega so prenesli v grad.

— **Sneg v poletju.** V Visoku v pirotskem okraju v Srbiji je začelo 6. t. m. snežiti.

— **Žalostna desetletnica.** Dne 9. t. m. je preteklo deset let, odkar je anarhist Luccheni zabodel v Ženevi cesarico Elizabeto.

— **Perutninarski tečaj za učitelje.** C. kr. kmetijska družba kranjska priredi dne 14. t. m. na gospodinjinski šoli v Ljubljani, Poljanska cesta, kjer se nahaja večji perutninarski zavod, poučni tečaj v perutninarstvu za učitelje. Poleg predavanja o modernem perutninarstvu, poučevalo se bo praktično o kokošnjaku, o umnem valenju, krmiljenju in oskrbljevanju kokoši, poraba in shranjevanje jajec itd. Tečaj je brezplačen in se ga lahko udeležijo vsaki učitelj, oziroma učiteljica. Tečaj se prične ob pol 9. uri zjutraj in traja do 12. ure, popoldne od 2.

do 5. ure. Poučeval bo g. mlekarski nadzornik Legvat, praktično tudi č. sestre v Marijanišču. — Ker je perutninarstvo zelo zanimiva in pri umnem ravnanju dobičkonosna stroka, katere se lahko na omejenem prostoru in z malimi denarnimi sredstvi goji, se gosp. učitelji vljudno vabijo, da se tega tečaja v obilni meri udeležijo. Dobrodošli so tudi njih soproge. Za udeležbo se je zglasilo do 12. t. m. na c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani.

— **Opozarjamo na nov psihološki roman** slavnega ruskega pisatelja F. M. Dostojevskega »Ponižni in razžaljeni«. Današnji podlistek se podrobneje bavi s pisateljem in njegovimi znamenitimi deli. Še obširnejšo oceno prinse »Dom in Svet«, in ker je roman literarne važnosti, gotovo tudi mnogi drugi časopisi. Roman tvori IV. zvezek »Leposlovne knjižnice«¹⁷ in ima kakor vsi zvezki »Leposlovne knjižnice«¹⁸ izredno nizko ceno, ker velja pri obsegu blizu 600 strani (z epilogo vred) samo K 3 — oziroma vezan K 420. Papir je izredno fin in tenak. Delo je izšlo v zalogi Katoliške Bukvarne v Ljubljani.

Štajerske novice.

š **Za stolnega dekana v Mariboru** je imenovan č. g. kanonik dr. Ivan Mlakar.

š **Strokovni tečaj za mesarje** priredi obrtno pospeševalni urad od 7. oktobra do 14. decembra v Gradcu.

š **V Šmarju, trški in okoliški občini** se je odredil pasji zapor. V trgu se je pojavila v nekem slučaju pasja steklina.

š **Na tla podrli in zabodel ga je.** Iz Maribora se piše: Branjevec Jožef Brauhart je bil 7. t. m. okoli 11. ure ponoči na okrajni cesti v Studenih pred pekarno Grlic od neznanega kolesarja povožen. Brauhart, ki je dobil več prask na desni strani, je zgrabil kolo, nakar je kolesar potegnil velik nož in zavpil: »Pustite kolo, sicer dobite eno!«¹⁹ V tem trenutku ga je pa tudi že sunil z nožem nad desnino očesom, da se je branjevec nezavesten zgrudil na tla. Kolesarja zasleduje žandarmerija.

Koroške novice.

k **Škocijan v Podjuni.** Tukajšnje »Bralno društvo«²⁰ priredi v nedeljo, dne 15. t. m., po maši, torej okrog 9. ure dopoldne, mesečen sestanek (čebelarški shod) v društveni knjižnici. Predaval bo strokovnjak s Kranjskega o »umnem čebelarstvu«. Želimo obilne udeležbe čebelarjev in udov društva od blizu in daleč. Posebno opozarjamo na prireditev sosednja društva. Na svidenje v velikem številu!

Ljubljanske novice.

lj **Liberalna zadržna zveza.** V zadržni register je bila 8. sept. t. l. vpisana »Zveza slovenskih zadrž, registrovana zadruga z omejeno zavezo.«²¹ Člani začasnega načelstva so: Ivan Lenarčič, Iv. Knez, Oton Bayer, dr. Fran Windischer, dr. Gregor Žerjav. Zadržnina znaša 10 kron, jamstvo petkratni znesek. Uradni ravnatelj je — Ivan Rožman.

lj **Pevci »Ljubljane«**! Danes zvečer ob 8. uri pevška skušnja za ljudsko veselico!

lj **Sestanek krojaških mojstrov.** Dne 12. t. m. vrši se drugi običajni sestanek krojaških mojstrov, in sicer ob 8. uri zvečer v gostilni pri Zabukovcu, Breg št. 1. Ker je razgovor zelo važnega pomena, se prosi od strani mojstrov obilne udeležbe. — J. Globelnik.

lj **Gostilničarski shod** bo v Ljubljani dne 16. in 17. septembra 1907. Spored: V ponedeljek, dne 16. septembra sprejem gostov pri raznih vlakih; člani sprejemnega odseka bodo nosili znake v mestnih barvah. Zvečer komers v hotelu »pri južnem kolodvoru«²² (g. Seydel), kjer svira popolna društvena godba in sodeluje iz prijaznosti slavno slovensko delavsko pevsko društvo »Slavec«. Začetek ob 8. uri. Vstop prost. — V torek, dne 17. septembra, do 9. ure dopoldne sestanek v restavraciji gospoda Križa »Pri Zvezdi«²³ na Cesarja Jožefa trgu. — Ob pol 10. uri dopoldne zborovanje v veliki dvorani »Mestnega doma«²⁴ z naslednjim dnevnim redom: Predlog za odpravo vinske pokaševalne kleti v Ljubljani in ustanovitve vinskih sejmov po deželi. O odpravi osmin ali takozvanih bušenšankov. Akcija proti pivovarniškem kartelu napram gostilničarjem. Predlog o zadatku vina za privatnike. Protest proti dajanju koncesij v najem tretjim osebam. Odprava prodaje piva privatnikom naravnost iz pivaren in zahtevanje koncesijoniranja prodaje vina in piva v steklenicah. Odprava privatnih nekoncesijoniranih izkuharij. Predlog glede ustanovitve obrtnega sodišča v Ljubljani. Strokovna organizacija zadrug na podlagi novega obrtnega zakona in o ustanovitvi strokovne šole. Odprava prisilne uprave in rubežnih koncesij. O ustanovitvi gostilničarske dež. zveze in zavarovanju za starost. Razni nasveti in predlogi. — Ob 2. uri popoldne banket v hotelu »Ilirija«²⁵ (gospod Novak) Kolodvorske ulice.

lj **Orglarska šola** stopi letos v 31. leto svojega delovanja z vpisovanjem učencev 18. t. m., ob 3. uri popoldne, h čemur se vabijo vsi p. n. odborniki Cecilijinega društva.

lj **Uvrstitev letos potrjenih mladeničev.** V Ljubljano pristojni mladeniči, ki so bili letos v vojske potrjeni, se uvrste: a) v vojsko: ves prvi razred in od drugega razreda do žrebne številke 35; b) v domobranstvo: ostali drugi razred in pa tretji do žrebne številke 17½; c) v nadomestno rezervno vojske: tretji razred od žrebne številke 33 do 83.

Prva domača slovenska pivovarna **G. Auerjevih dedičev**

Ustanovljena leta 1854. v Ljubljani, Wolfove ulice šte. 12 Štev. telefona 210. 2469 150-38

marčno pivo v sodcih in steklenicah.

lj **Dijak se ubil na počitnicah.** Dne 9. t. m. ob 8. uri zjutraj je šel pri svoji teti Neži Stanovnik v Mojstrani na počitnicah bivačoji 15-letni dijak Stanko Kuhel iz Ljubljane na strmi hrib Račišče pri Mojstrani. Dijaku je spodrsnilo in padel je preko skale 50 metrov globoko. Teta, ki je od svoje hiše videla nesrečo, je hitro poslala dva delavca na pomoč. Delavca sta nezvestnega dijaka prenesla v svoje stanovanje, kjer je v par minutah umrl. Na glavi je ponesrečeni dijak imel veliko rano, poleg tega je pa dobil tudi mnogo notranjih poškodb.

lj **Umrli so:** Ivana Kermel, delavčeva hči; Franja Jerala, stolarjeva žena; Josip Zgaga, ubožec; Apolonija Barborič, usmiljenka; Jožefa Rožič, posestnikova hči; Franja Bernot, delavka.

lj **Odkuril jo je iz Kočevja** pekovski pomočnik Ivan Kompoš, potem ko je prodal svojemu gospodarju nekaj kruha. Ljubljanska policija je bila o tem brzojavno obveščena, nakar je Kompoša izsledila in aretovala.

lj **Navihan prisiljenec.** Prisiljenec, 44letni Ivan Stadler, je bil pred par dnevi izpuščen iz prisilne delavnice in bi se bil moral peljati naravnost domov v Linc. Toda »zvita glava« je vožnjo prekinil že v Šiški in se povrnil v Ljubljano s povito roko in beračel od hiše do hiše. Kmalu sta se pa srečala s policijskim stražnikom, kateri je navideznega bolnika aretoval. Ko so mu na stražnici odvili roko, hoteč se prepričati, kakšna je rana, so videli, da je roka popolnoma zdrava.

Razne stvari.

Pet milijonov mark je defraudiral ravnatelj nizozemske banke v Arnheimu in pobegnil.

Družinska tragedija. V bližini Nizze na Antibeški planoti so našli truplo trgovca Karola Westphal iz Hanovera, njegove žene in štiriletne slepe hčerke. Ustrelil je ženo in otroka, potem pa še samega sebe. Vzrok dejanja je bil obup nad izgubo premoženja.

Skrivnosten umor v Benetkah. V Benetkah je umrl dne 2. oktobra 1868 v Kijevu rojeni grof Komarovski, ki ga je ondi, kakor smo že poročali, ustrelil ruski uradnik Naumov. Začetkoma so sodili, da je umor političen, povzročen po ruski revolucionarni stranki, a dognalo se je, da je umor popolnoma izvršen iz sebičnih razlogov. Dunajska policija je dognala, da je stanoval grof Komarovski meseca avgusta na Dunaju pod imenom Edvard Zeiser z grofico Tarnowsko. V prilog Tarnowske je zavaroval grof svoje življenje za pol milijona frankov. V hotelu je pa stanoval takrat tudi neki Pavel Lelkach, ki je jako veliko občeval z grofico Tarnowsko. Policija je obrnila svojo pozornost na Selkacha in ga prišla. A policija je dognala tudi, da je občevala grofica jako intimno z morilecem Naumovom na Dunaju in mu pošiljala celo ljubavne brzojavke v Benetke. Dunajska policija je zato prišla dne 7. t. m. grofico, ko se je pripeljala na Dunaj. Grofica je izpovedala, da je Selkach njen moskovski odvetnik Donat Dimitrijevič Prilukov. Mož je izpovedal, da je poneveril v Moskvi svojim klientom do 50.000 rubljev. Nadalje je izpovedal, da je poročil v ruski guberniji Orul pl. Tarnowski pred 10 leti grofico O. Ruzik, ki je zelo zapravljala in imela veliko ljubimcev. Enega njenih ljubimcev je ustrelil njen soprog. Splošno se je sodilo, da se je grofica naveličala ljubimca in je bila sama vzrok, da je njen soprog izvedel zanj. Zaradi grofičine nezvestobe so uvedli postopanje o zakonski ločitvi. Odvetnik Prilukov je bil grofičin zastopnik in se je zaljubil v grofico. Preje je živel v jako srečnem zakonu, ima 13-letnega sinčka. Znanje z grofice je postalo zanj usodopolno. Navajena na razkošnost, je zahtevala od svojega ljubimca velikanske žrtve in mož je storil zanj vse: žrtvoval ji je bogate svoje dohodke, zanamajal ženo in otroke. Žena se je zato ločila od njega. Prilukov je zašel v dolgove in poneveril tudi svojim klientom približno 50.000 rubljev. Da se izogne vsem neprijetnim posledicam, se je zastrupil, a rešili so ga smrti zdravniki. Pobegnil je nato v inozemstvo, kjer je skrbela zanj ljubimka, s katero sta bila skupaj v Berlinu, Monakovem, Benetkah in na Dunaju. Zvesta mu pa grofica ni bila in je imela še v Rusiji poleg Prilukova tudi lepega ruskega uradnika Nikolaja pl. Naumova, ki je tudi oženjen. Prilukov je bil v Benetkah, ko se je seznanila grofica s Komarovskim. Zatrjevala je moskovskemu odvetniku, da ne more poročiti grofa in bi ji bilo najljubše, če grofa umori, a prej naj se grof zavaruje za veliko vsoto in naj napravi njej v prilog oporoko. A Prilukov ni mogel umoriti grofa. Grofica in njen ženin sta potovala iz Benetk na Dunaj in tu je obvestila grofica Prilukova, da bo umoril njenega ženina Naumov, ker on ni dovolj

srčen. Ko je odpotoval Komarovski v Benetke, ga je nalagala nevesta, da ni mogla dobiti spalnega voza, dejansko se je pa odpeljala z Naumovom v Rusijo. Prilukov se je pa peljal dne 2. t. m. z dvema detektivoma v Benetke. Ko je vdrl Naumov v palačo Komarovskega, je stal Prilukov sam na straži, a ni poizkušal, da prepreči umor. Prilukov je imel načrt, da pride Naumov v ječo, on se pa oženi z grofico. Ko so prijeli Tarnowsko, so našli pri njej 35.000 frankov, pri Prilukovu 17.000 frankov in 1800 kron. Prijeli so tudi služkinjo grofice Perierovo. Grofica Tarnowska je priznala, da sta si izmislila umor Prilukov in pa ona. Večji del krivde zvrča grofica na Prilukova. Grofica je začetkoma tajila.

Nesreča v jami. V St. Antoniju v Teksasu se je vnela mina ter ubila 27 rudarjev, a 13 jih je ranila. Vsled eksplozije je nastal požar, 220 delavcev, ki niso mogli zbežati, je v jamah. Bojé se, da jih ne bodo mogli več rešiti.

Amfiteater se je porušil. V nedeljo se je pripetila v Ambueru med borbo z biki velika nesreča. Porušil se je amfiteater ter je potegnil na stotine gledavcev za seboj v globino. Bik je od strahu pobesnel, zaletaval se v gledavce ter jih mnogo težko ranil. Deset oseb je izgubilo življenje, okrog 200 jih je bolj ali manj ranjenih.

Telefonska in brzojavna poročila.

ŠKANDALI NA KONGRESU MEDNARODNIH SVOBODNIH »MISLECEV« V PRAGI.

Praga, 11. septembra. Ker so se češki sodalni demokrati na kongresu svobodmislecev protivilli izvolitvi češkega anarhista Voríščka v komisijo »Patriotizem in svobodna misel« je francoski delegat Marmont izjavil, da se ne udeleži več kongresa »takozvanih svobodomislecev«. Nastala je huda rabuka in »takozvane svobodomislece« so komaj pomirili. Marmont je ponovno izjavil, da »tako svobodomisilstvo« ni vredno piškavega oreha.

PRINC KOBURŠKI NEVARNO OBOLEL. Karlovi vari, 11. septembra. Princ Koburški je nevarno obolel na slabosti srca in je njegov položaj jako resen.

NAGODBA.

Dunaj, 11. septembra. Danes se pogajanja o trgovinski nagodbi med avstrijskimi in ogrskimi ministri še niso končala. Pogajanja se jutri nadaljujejo.

GOSPA TARNOWSKA PREKLICUJE.

Dunaj, 11. septembra. Gospa Tarnowska je svoje priznanje o soudeležbi umora v Benetkah nakrat preklcala in sedaj trdi, da je policija ni prav razumela.

DEŽELNI ZBORI IN DRŽAVNI ZBOR.

Praga, 11. septembra. Češki deželni zbor bo od dne 15. septembra zboroval štiri tedne. Dne 20. oktobra se zopet sestane državni zbor.

VOLIVNA REFORMA NA OGRSKEM.

Budimpešta, 11. septembra. Predvčerajšnji ministrski svet se je že pečal z volivno reformo. Nasproti nameri socialnih demokratov 10. oktobra korakati pred drž. zbor, hoče vlada izvesti obširne varnostne naredbe, da redno delo zbornice ne bo moteno.

ZDRAVNIK POBEGNIL.

Sarajevo, 11. septembra. Od tu je radi nekega nenravnega pregreška pobegnil zdravnik Toeroek.

SAMOUOM ZLATARJA.

Trst, 11. septembra. Tu se je vsled slabih denarnih razmer zastrupil 40 let stari zlatar Valentin Omet.

KOLERA NA RUSKEM.

Peterburg, 11. septembra. V okrajih Nižnji Novgorod je 8, v Smolensku 4, v Jaroslavu 33 novih slučajev kolere.

Izobražena oseba v **Gorici sprejme na hrano 2 učenca**

Skrb za učenje, zdravje in obleko. Vestno nadzorstvo. Instrukcija iz vseh predmetov. Zračno stanovanje, boljša hrana v vinom. **Antenija Torkar, Gorica, Travniki 24, III. nadstr.** 2000 3-1

Učenko

za trgovino s papirjem za takojšnji nastop išče A. Skulj, Ljubljana, svetega Petra cesta št. 13. I. nadstropje.

Zahvala.

Za vse tolažilne izkaze sočutja v bolezni in ob smrti mojega prebлага strica g. zlatomašnika

Franciška Sal. Grivec

se najiskrenejše zahvaljujem Posebno se zahvaljujem cerkijanskemu g. župniku F. Dolinarju, g. svetniku B. Bartolu in g. župniku J. Drnovsku ki so blagega pokojnika tolažili in podpirali v njegovi težki bolezni. Najiskrenejšo zahvalo izrekam gosposdu dekanu A. Koblarju, g. profesorju dr. J. Marinku in vsem gg. duhovnikom, ki so se v tako obilnem številu udeležili pogreba. Istotako se zahvaljujem izobraževalnemu društvu cerkijanskemu za ganljivo petje. Marijini družbi in vsem, ki so predragega pokojnika spremili k večnemu počitku. 2052

V Lukovičah 8. sept. 1907.

Dr. Francišek Ks. Grivec

Rogaški templjev vrelec je osveževalna pijača, ki učinkuje izredno dietetiško in se v tem oziru izborno razlikuje od vseh drugih mineralnih voda. 1704 8-1

Dr. Ivan Jenko

zopet ordinuje

2039

2055 1-1

OKLIC.

V zapuščino **Matije Prijatelj**, župnika v Slavini spadajoče premičnine, razno pohištvo, namizno in kuhinjsko orodje, en koleselj, čebri, sodi, vino, dve kravi, dva prašiča, seno, listje in nekaj gospodarskega orodja sodno ocenjeno na 1733 K 95 v **se bode sodno prodajalo dne 18. septembra ob 1/2 9. uri dopoldne v župnišču v Slavini.**

Premičnine dovoljeno je pregledati pol ure pred prodajo.

C. kr. okrajno sodišče v Postojni, odd. I.,
dne 7. septembra 1907.

Katoliška bukvarna v Ljubljani

(poleg stolne cerkve) 1985 10-1

si usoja naznaniti, da je svoje prodajalniške prostore zelo razširila, krasno uredila in ima tudi

šolske knjige

za vse šole v najnovejših aprobiranih izdajah vedno v zalogi.

Na razpolago ima tudi razne učne pripomočke, n. pr. **Schulmann**-ove in **Freund**-ove dobre prestave in **izvrstne preparacije** za **latinske in grške klasike** (Cicero, Livij, Ovid, Salust; Herodot, Homer, Ksenofont i. dr.) Dobe se **vsi deli, ki se jemljejo v šoli**, tudi v posameznih zvezkih po 60 vin.; dobrodošli bodo posebno **peto-, šesto- in sedmošolcem.**

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Oraben 35, Mala strana, Most ulice 17, Baden, Brno, Oulka Lips, Oulka Kamenice, Moravski Zumberg, Mödling, Novi Jizla, Pison, Svita in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborsstrasse 4, III. Ungargasse 77 (vagai Rennweg), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 132, IX. Alservstrasse 32, X. Favoritenstrasse 50, XVII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 35, XIX. Hauptstrasse 32.

Menjalnična dolniška družba 45 150-118

„MERCUR“

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Ako. kapital K 20.000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, deviz, valut in donarja.

Zamenjava in eskomptiranje izrebranih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.

Skupščina predstojnikov rokodelskih društev v Frankfurtu.

I.

Frankfurt, 4. sept.

Po slovesni črni sv. maši za rajne člane in predsednike rokodelskih društev so se danes posvetovanja v Frankfurtu nadaljevala. V teku večerajšnjega in današnjega dneva so prišle v razgovor vse podrobnosti o društveni organizaciji. Določeni poročevalci so temeljito pojasnili, na katere stvari se morajo društva dandanes zlasti ozirati, da morejo popolnoma zadostovati svoji plemeniti nalogi, drugi navzoči predstavniki so iz svoje bogate izkušnje poročila izpopolnili. Vsa posvetovanja so izborna šola za udeležence, ki si bodo pridobili potrebne vednosti za spretno vodstvo svojih društev v korist rokodelskemu stanu. Kot namen rokodelskih društev se zlasti povdaja pouk v obrtnih, tehničnih in socialnih vednostih, navajanje k varčnosti, pridobitev dela društvenim članom, podpora v boleznih itd. — Skupščina je potrdila že vpejano navado, da se v zvezo rokodelskih društev sprejemajo tudi takozvana društva sv. Jožefa, ki jih je mnogo ustanovljenih na Nemškem, zlasti v manjših krajih, in imajo namen, zbirati vso odraslo moško mladino, za rokodelce imajo pa posebne odseke. — Skupščina je sprejela tudi predlog glavnega predsednika msgr. Schweitzerja, ki določa to-le: Rokodelski pomočniki, ki so bili člani katoliških mladeniških društev in imajo o tem sprječevalo svojega predsednika, se smejo takoj kot redni člani sprejeti v rokodelska društva; če je mogoče, naj se izvrši vpis celo brez vstopnine. Pričuje se pa zato, da voditelji mladeniških društev vse one člane, ki so izučeni rokodelci, napotijo v rokodelska društva kot v njihovo stanovsko organizacijo. — V bistvu isto zahteva tudi 11. resolucija socialnega odseka katoliškega shoda v Würzburgu. Povod, da je prišlo v Würzburgu, kakor v Frankfurtu do tega sklepa, je zlasti dejstvo, da se socialna demokracija v mestih rekrutira iz delavcev in rokodelcev, ki pridejo z dežele v mesto, niso dovolj poučeni in kmalu zabredejo v socialnodemokratski tabor. — V münsterski škofiji se je v smislu predstojecih resolucij še doslej ravnilo. Vsi mladeniči do 17. leta so se sprejemali v katoliška mladeniška društva. Po izpolnjenem 17. letu so rokodelce in strokovno izučene delavce sprejela katoliška društva rokodelskih pomočnikov, vse druge pa delavska društva, ki imajo pa posebne oddelke za mlajše člane.

Popolnanskega zborovanja se je udeležil tudi znan sociolog vseučilišni profesor dr. Hitz. Na podlagi statističnih podatkov se je skupščina posvetovala, kaj naj se stori še več za prospeh rokodelskih društev. Razviti se mora še bolj živahna agitacija za društva. Skupščina je bila mnenja, da so v to predvsem poklicani župniki onih župnij, iz katerih odhajajo rokodelci v mesto; duhovniku pač ne more biti vseeno, v kakšno družbo bo zašel mladenič, ki je bil morda dosedaj celo vzgleden član domačega mladeniškega ali izobraževalnega društva. Predsednikom rokodelskih društev v mnogih krajih na Nemškem naznanja zglaševalni urad vse rokodelske pomočnike, ki so došli v mesto, da jih potem katol. društva rokodelskih pomočnikov toliko lažje dobe za svoje člane. Onim članom, ki so vojaki, pošiljajo mnoga društva društveno glasilo »Kölpingblatt«, kar se je zelo dobro izkazalo. — Pri posvetovanju se je zlasti povdajalo, da društva sedaj predvsem skrbijo za strokovno izobrazbo svojih članov, da ustanavljajo hranilnice za člane in bolniške ter podpirne blagajne. Predsednikom društev se naroča, naj zlasti v tem smislu dalje delujejo. Skrbijo naj, da društveniki dobivajo strokovni pouk, snujejo naj se poučni tečaj, zlasti tečaj za mojstersko preizkušnjo. — V razpravo je posegal tudi dr. Hitz, ki je dal nekaj uvaževanja vrednih nasvetov; tudi je zagotovil predstojstvu svojo pomoč v društvenih zadevah.

II.

Frankfurt, 5. sept.

Frankfurtsko rokodelsko društvo je priredilo sinoči v čast tukaj zbranim predstojnikom Kölpingovih rokodelskih društev v veliki koncertni dvorani slavnostno zborovanje. To je bila veličastna prireditev. Počastil jo je s svojo navzočnostjo limburški škof D. Willi; udeležil se je mestni župan in zastopniki drugih javnih oblasti in množica najodličnejšega občinstva. Razprodanih je bilo nad 2000 vstopnic. V nagovoru je predsednik frankfurtskega rokodelskega društva poleg običajnih pozdravov, izrekel zahvalo navzočemu županu Grimmu, ker mestna občina društvu naklanja tako izdatnih gmotnih podpor, dalje navzočemu zastopniku wiesbadenske rokodelske zbornice, g. Schröderju in načelnikom rokodelskih združenj v Frankfurtu, ki dajejo bogata darila za strokovni pouk v društvu. Mestni župnik dr. Hilfrich je pozdravil predsednika rokodelskih društev v imenu katoliške občine v Frankfurtu (v mestu je le 88.000 katoličanov, nad 200.000 protestantov in 22 tisoč judov) in imenoval rokodelsko društvo »središče katoliškega življenja v mestu« ki daje vsem vernikom najlepši zgled. Slavnostna govora sta imela P. Korbinian Wirz iz Merkelbecka na Holandskem, ki je govoril krasen slavošpev Kölpingovim društvom, in vrhovni predsednik Schweitzer, ki je slikal pomen Kölpingovega delovanja. Škof limburški je zbranim predsednikom v imenu nemških škofov, ki so nedavno zborovali v Fuldi, izrekel priznanje in željo, naj da Bog obilnega blagoslova zborovalcem, ki se trudijo za pro-

speh rokodelskega stanu. Posebej je poudarjal, kako ga veseli, da zborovalce, ki jih sicer ločijo deželne in narodnostne meje (— nekateri kličejo, pravi prevzvišeni govornik, »hoch«, drugi »eljen«, »živio«, »slava« —), druži ena ideja: pomagati rokodelskemu stanu. Župan Grimm je pozdravil zborovalce v jako iskrenih besedah in v svojem govoru zagotovil frankfurtskemu rokodelskemu društvu nadaljno podporo. Med govori so se vrstile pevske in glasbene točke.

Danes dopoldne so se seje nadaljevale. Dva dni se je skupščina uspešno posvetovala o nalogi, ki jo imajo rokodelska društva izvršiti na socialnem polju, in o pripomočkih, kako naj Kölpingova društva to nalogo izvrše, predmet današnjega posvetovanja je verskopravna vzgoja v rokodelskih društvih. Posvetovanj se je udeleževal ves čas limburški škof. — O vzgojnih in etičnih načelih, na katere se morajo zlasti ozirati predstavniki rokodelskih društev, je temeljito poročal dr. Schwer iz Kolina. Poudarjal je posebno važnost apologetičnih in verskih govorov v društvu, posebej govorov o pomenu dela. O dušnopastirskem delovanju predstojnikov rokodelskih društev je govoril P. Karbinian Wirz, ki kot misijonar in voditelj duhovnih vaj v rokodelskih društvih dobro pozna razmere Kölpingove organizacije.

Točno ob 12. uri pa so se zbrali zborovalci v stolnici k zahvalni cerkveni slovesnosti. Cerkev je bila že polna vernikov. Limburški škof je imel litanije, zapel zahvalno pesem in dal blagoslov. S tem je bila končana XV. skupščina predstojnikov Kölpingovih društev. Naredilo se je mnogo važnih sklepov, ki bodo gotovo dobro vplivali na razvoj katol. društev rokodelskih pomočnikov in v korist rokodelskega stanu.

Po cesarskih vajah na Koroškem.

6. t. m. je bil lahko ranjen s strelom na vajah lovec 3. polka tirolskih cesarskih lovcev Della Rosa, a ne nevarno. Orožništvo je pa prijelo nekega civilista, ki je delil med vojake nabite patrone. Poročnik 4. polka tirolskih cesarskih lovcev Ivan vitez pl. Laveran-Stiebar se je pa ustreliš 7. t. m. zjutraj med vajami s službeno puško v trebuh. Prepeljali so ga v celovško bolnišnico. V št. viško bolnišnico usmiljenih bratov so pa pripeljali 4 vojake, ki so oboleli, ker so jedli na vajah strupene jagode. Po dokončanih vajah so ukazali vojnemu prometnemu oddelku v Celovcu, naj prej ko mogoče odpravi vojake, ki so se udeležili vaj. Pripravljalna dela so izdelali zastopniki prizadetih železniških prog ponoči od 6. do 7. septembra. Dne 7. t. m. zjutraj so že sporočili vojakom, kdaj da se odpeljejo. Po železnici se je vozilo 200 častnikov, 50.000 mož, 2900 konj in 300 voz. Vojake so začeli voziti po železnici v nedeljo 8. t. m. ob 7. zjutraj, v ponedeljek zjutraj ob 4. se je odpeljal zadnji vlak. Velikansko delo je napravil celovški kolodvorski poštni urad preteklo soboto in nedeljo. Iz Celovca in okolice je došlo v soboto in nedeljo nad 100.000 vojaških razglednic, ki so jih vse pravočasno odpravili. Celovec je bil v soboto in v nedeljo podoben vojaškemu taborišču. Neprestano so dohajale v mesto z godbami nove vojaške čete. Vojaki so dobro izgledali in se jim niso poznali prestani napori. Iz Celovca se je peljalo 30 vojaških vlakov. V nedeljo se je prevzdignil na celovškem glavnem kolodvoru pešec Jurij Stargistinger pri nakladanju tovarov. S postaje St. Vid ob Glini se je odpeljalo v nedeljo 15 vojaških vlakov. Nekaj vojaških vlakov se je peljalo tudi še v nedeljo ponoči in na ponedeljek zjutraj. V bolnišnico v St. Vidu so oddali štiri vojake, ki so se poškodovali na vajah. Nekemu tirolskemu lovcu je razbil konj koleno, neki drugi vojak je stopil na zarjavel žrebeli, neki Bošnjak se je najedel strupenih jagod in četrti vojak je obolel na hudi mrzlici. Ob cesarjevem bivanju v Celovcu je nabavljala cesarjeva dvorna uprava špecijsko blago pri tvrdki Emil Spitra, meso pri tvrdki Franc Krainer in pivo pri tvrdki Ernst Heinzl. O nadvojvodu Evgeniu se pripoveduje lepa dogodka. V trški okolici je že precej časa služil pri nekem posestniku neki Oger. Posestnik je zahteval, naj pride služiti k njemu tudi njegova žena, kar se je zgodilo. Žena je služila že dva meseca, ne da bi ji bil dal posestnik kako plačo. Ko je žena izvedela, da se nahaja v Trgu nadvojvoda Evgen, se je podala v Trg, kjer je pripovedovala jokaje svojo usodo nekemu nadvojvodovemu kuharju, ki je doma na Ogrskem. Medtem je pa prišel slučajno nadvojvoda sam, ki je vprašal, zakaj da žena joka. Ko je izvedel, kaj da se ji je pripetilo, ji je daroval 20 kron in neki član avtomobilskega zbora tudi 20 kron. Avtomobil nadvojvode Fran Ferdinanda se je z nadvojvodo prevrnil v neki jarek. Vojaki so priskočili in nadvojvodi pomagali. Splošne so tožbe o silnem odiranju vojakov. Ena zemlja je veljala v nekaterih krajih 10 vinarjev! Tako odiranje vojakov bi morale oblasti preprečiti.

Dijaka ali učenko

sprejme na hrano in stanovanje poštena rodbina. Več pove upravnistvo. 2034 2-1

Kuharica

želi v službo, najraje v župnišču ali tudi drugod. Naslov v upravnistvo. 2031 3-1

Lepo

1979 4-3

kmetsko posestvo

se pod ugodnimi plačilnimi pogoji proda.

Odaljeno je 1½ ure od Ljubljane, obstoječe iz hiše, hleva za 14 glav živine, skednja svinjakov, kozolca (dopler) in posebej, 7 oknov, sadnega vrta, njiv, košenin in gozda, vse v obsegu 50 oralo (johov). — Zelo ugodna prilika za naselitev. Poizve se pri »Županu« v Hrušici pod Ljubljano.

1830 Napredaj sta 12-7

2 križeva pota 2

eden 95 cm visok velja 65 gld., drugi 150 cm „ 200 „

pri Francu Tomanu, pozlataju in podobarju v Ljubljani, Valvazorjev trg 1.

Išče se

gostilna

z morebitno

PRODAJALNICO

mešanega blaga

== v najem. ==

Ponudbe naj se pošiljajo v Vipavo — poste-restante št. 4. 201 2-2

Vajenca

Išče večja trgovina z mešanim blagom na Dolenjskem.

Ponudbe pod št. 100 na upravnistvo »Slovenca« 1989 10-3

Zaradi odpotovanja se proda lepa

sobna oprava

in kuhinjsko orodje Poljanska cesta 19/II. 1997 2-2

Več dijakov

se sprejme na stanovanje in hrano pri Ani Merješič, Krojaška ulica št. 1 (Ljubljana). Stanovanje je zračno, hrana dobra in tečna. Dijaki so pod strogim nadzorstvom. 1840 8-11

2030 2-2

Prof. dr. Valenta

se je povrnil,

in ordinira zopet od 2.—4 popoldne.

1976 3-3

Razpis.

Za zgradbo

dovozne ceste k postaji nad Vrdom

v cestnem okraju Vrhnika na 38.500 kron proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predložijo do

17. sept. t. l. ob 12. uri opoldne

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za jedno krono, doposlati je zapечатene z nadpisom: »Ponudba za prevzetje gradbe dovozne ceste k postaji Vrd«.

Ponudbi mora biti dodana izrečna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno vkloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrečno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo. Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled pri županstvu na Vrhniku.

Deželni odbor kranjski.

C. kr. oblastveno potrjeno 20 104 72

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

☉ Dobi se tudi kraj po životni meri. ☉

MEŠARSKI VAJENEC

ki bi imel veselje do mesarske obrti, pošten in priden, se sprejme. Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista. 1968 9

Pošten, priden, ročen

19 9 12

mesarski pomočnik

katere se na razsekavanje dobro razume, kakor tudi pri teletih in prešičih vsega dela vajen

se sprejme s 1. oktobrom.

Kje, pove iz prijaznosti upravnistvo tega lista.

Zakonska dvojica brez otrok želi sprejeti eno pošteno 12 do 14 let staro

deklico za svojo.

Ponudbe se prosi pošiljati na »M. B.« v Ljubljani, glavne poste restante. 2007 3-3

Lepo posestvo

s krasno novo hišo, hlevom, drvarnico, vodnjakom, 3 orale zemljišča, katero je deloma s sadnim drevjem in trtami nasajeno, tik okrajne ceste in 5 minut od velike železniške postaje Grobelno oddaljeno, kjer se nahaja tudi trgovina z mešanim blagom, se takoj brez obrti ali pa z obrtjo pod ugodnimi pogoji za K 13.600 proda. Več pove Ivan Županc, posestnik v Grobelnem 37, Štajersko. 1773

Velikanske kunce

(domače zajce) plemenske in mladiče, bejgijske in francoske pasme, ter one, ki so nastali vsled križanja teh pasem, oddaja po najnižjih cenah

5-4 Rudolf Löwy v Središču (Sp. Štajer.) 1904

Trgovca

(samski)

ki ima tudi gostilno in posestvo, želi se seznaniti z gospico, ki se čuti kot tako priprava in nima več nego 25 let. Imetje se ne zahteva, bolj pa naobrazba in prijetna zunajnost. Ponudbe če le mogoče s fotografijo naj se pošlje na upravnistvo tega lista pod geslom:

„Na zdar! Na zdar!“

Tajnost zadržana!

Na noge!
Na noge!
Na noge!

Nekaj novega za prešičerejce!

Jako fina 1946 4

krma za pitanje prašičev

se dobi v vrečah po 50 kg à 9.50 K pri

Pavlu Sedeju,
valjčni mlin
Javornik, Gorenjsko.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52-7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Malinov sirup, najskrbneje prirejen iz aromatičnih gorskih malin, je izredno čist izo delek, neprekosljive kakovosti; pomešan z vodo da prijetno in žejgasečo pijačo. Steklenica 1 kg sterilizirana, velja K 1.50, zaboj s 25 steriliziranimi steklenicami, katere se ne pokvarijo, franko zavojnina à K 1.30 iz Ljubljane. Poštni zavoj, neto 3 kg, franko zavojnina in poština K 5.—. Razpošilja se tudi v sodčkih po 10, 20, 40 in 100 kg. 1 kg stane 1 krono.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska stekla 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6.60 franko zaboj in poština.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo, 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Sprejme se spretna

knjižgoveška delavka.

2006-3-2

Poizve se v upravnistvu.

Gospodinja se sprejme.

Vpraša naj se v trgovski šoli gosp. Mahr-a v Ljubljani.

2009 3-2

! Povodom začetka šole !

priporočam za dečke: srajce, spodnje hlače, majice, noramnice, kravate, žepne rute, rokavice, čepice, milo, kartačke za obleko glave in zobe.

priporočam za deklice: srajce, hlače, spodnja krila, predjice, podveze, žepne rute, športne čepice, trakove, pasove, kravate, ovratnike, moderce, torbice, glavnike, kartačke in milo.

Modna trgovina P. Magdič, Ljubljana Prešernove ul. 7

1975 5-3

Anton Drukar mizar,
Kranj, šte. 56

priporoča sl. p. n. občinstvu

svojo zalogo raznovrstne hišne oprave

iz mehkega in trdega lesa.

Usoja si tudi sl. p. n. občinstvu naznaniti, da je **otvoril za mesto Kranj in okolico nov**

pogrebni zavod, kjer bo imel vedno na razpolago vsakotvrstne potrebščine za mrtvaške odre od najbolj priprostih do najfinejših, kakor tudi kovinske krste, ter vse v to stroko spadajoče potrebščine po

najnižjih cenah.

1916 6-5

ANTON ŠARC

Ljubljana, Sv. Petra cesta 8.

Izdelovanje perila in oprem za neveste.

Prevzema vse vrste perila v izdelovanje po najnižji ceni.

: Inventurna prodaja :

dokler je kaj zaloge po globoko znižanih cenah.

Opuščene vrste švicarskih pletenin, perilo za dame, srajce za gospode, posamni namizni prti in serviet ter drugi predmeti.

711 t6 25

Nikdo ne sili k nakupu.

Nikdo ne sili k nakupu.

Oznaniilo.

Na o. kr. umetno-obrtni strokovni šoli v Ljubljani se prične šolsko leto za oddelke: šola za obdelovanje lesa, šola za umetno vezenje in čipkarstvo, javna risarska šola za moštre in pomočnike, javna risarska šola za dame

dne 19. septembra 1907.

Na novo vstopajoči učenci in učenke se morajo v spremstvu starišev ali njih namestnikov zglasiti v ravnateljstvu pisarni (Stari trg 34, Zatiški dvorec)

dne 16. ali 17. septembra

dopoldne od 9. do 12. ure ali popoldne od 3. do 5. ure.

Šola za obdelovanje lesa ima dveletni pripravljalni tečaj za dečke, stoječe še v ljudsko-šolski obveznosti. Tečaj pripravlja za vstop v strokovne oddelke (mizarstvo, strugarstvo, rezbarstvo in kiparstvo) ali pa za vstop v katerikoli obrt; v tem slučaju nadomešča spodnje razrede nižje realke.

Zimski kurzi za stavbne obrtnike (zidarje, tesarje in kamnoseke) se otvorijo dne 3. novembra. Vpisovanje se vrši zadnje 14 dni pred pričetkom kurza. Vsak kurz traja 3 zimske semestre. Namen tem oddelkom je pripravljati obiskovalce za zakonito predpisani mojstrski izpit v navedenih stavbnih strokah.

Sprejemni pogoji: I. na šoli za obdelovanje lesa:

A) V pripravljalni tečaj: I. letnik: Dovršena ljudska šola in starost 12 let (do 31. decembra 1907). II. letnik: Znanje učne tvarine I. letnika in starost 13 let (do 31. decembra 1907.)

B) V strokovne oddelke: Dovršeni pripravljalni tečaj ali meščanska šola ali pa 3 razred srednje šole (neugodni redi iz latinščine in grščine se ne vpoštevajo); starost 14 let (do 31. decembra 1907).

II. na šoli za umetno vezenje in čipkarstvo: Dovršena ljudska šola in starost 14 let, izjemoma že 12 let (do 31. decembra 1907.)

III. va obeh javnih risarskih šolah se sprejemajo učenci in učenke celo šolsko leto, kolikor to dopuščajo prostori.

IV. V zimske kurze za stavbne obrtnike se sprejemajo obiskovalci, ki imajo učni list dotične stavbne obrti in so stari najmanj 18 let.

1966 3-2

V Ljubljani, dne 1. septembra 1907.

C. kr. ravnateljstvo.

SVETLOLIKALNICA

Ljubljana, Kolodvorske ulice 8.

2043 2

Svetli lesk ovratnika in manšet da pravo lepoto perilu in trajno trpežnost napram navadnemu likanju.

Zavod sem si sedaj tako uredil, da se z največjo pozornostjo ravna s perilom, obleko, bluzami, preprogami itd. in morem prevzeti jamstvo. Cene so povsem zmerne.

K številnemu obisku vabi najljubše z velespoštovanjem **Anton Šarc.**

1931 3-3

Naznanilo.

Na o. kr. I. državni gimnaziji v Ljubljani (Tomanove ulice šte. 10) se prične šolsko leto 1907/8 s slovesno službo božjo

dne 18. septembra 1907.

Na novo vstopajoči učenci se bodo vpisavali za prvi razred dne 15. septembra, za vse druge razrede dne 16. septembra od 9. do 12. ure. Učencem, ki so doslej obiskovali ta zavod, se je javiti dne 17. septembra dopoldne.

Natančnejši pojasnila se nahajajo v razglasu v šolskem poslopju.

Po naredbi c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 28. avgusta 1894. l., šte. 2854, se smejo učenci, ki po svojem rojstvu ali po rodbinskih razmerah pripadajo ozemlju c. kr. okrajnih glavarstev v Črnomlju, Kranju, Novem mestu, Radovljici in ozemlju c. kr. okrajnih sodišč v Kamniku, Kostanjevici, Mokronogu in Višnji gori na tukajšnji gimnaziji sprejemati le izjemoma v posameznih, posebnega ozira vrednih slučajih in to le po dovoljenju c. kr. deželnega šolskega sveta.

Ravnateljstvo c. kr. I. državne gimnazije.

V Ljubljani, dne 31. avgusta 1907.

Podružnica v Spljetu. :

Delniška glavnica: K 2.000.000. :

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice šte. 2 : : :

obrestuje

vloge na knjižice in v tekočem računu od dne vloge do 4 1/2 % dne vzdiga po

Rentni davek plača banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev snuječe se »Hotelske družbe z omenjeno zavezo Triglav« po krot. 500.—, 1.000.—, 5.000.— in 10.000.—.

Podružnica v Celovcu. :

Rezervni fond: K 200.000. :